

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO

Gorzów Wielkopolski, dnia 20 grudnia 2021 r.

Poz. 2766

SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ W ZIELONEJ GÓRZE ZA 2020 ROK

Spis treści

1. WSTĘP	3
2. RADA NADZORCZA	6
3. ZARZĄD I BIURO FUNDUSZU	7
4. POMOC PUBLICZNA	8
5. KONTROLE.....	8
5.1. KONTROLE ZEWNĘTRZNE	8
5.2. KONTROLE WEWNĘTRZNE	8
6. SYSTEM ZARZĄDZANIA JAKOŚCIĄ	10
7. DZIAŁALNOŚĆ INFORMACYJNO-PROMOCYJNA	10
8. DZIAŁALNOŚĆ STATUTOWA	12
8.1 ŹRÓDŁA FINANSOWANIA DZIAŁALNOŚCI FUNDUSZU	12
8.2 REALIZACJA ZADAŃ STATUTOWYCH	13
8.3 EFEKTY RZECZOWE I EKOLOGICZNE FINANSOWANIA ZADAŃ	18
8.3.1 OCHRONA WÓD I ZAOPATRZENIE W WODE	18
8.3.2 OCHRONA POWIETRZA	19
8.3.3 EDUKACJA EKOLOGICZNA	21
8.3.4 POZOSTAŁE KOMPONENTY	24
9. DZIAŁALNOŚĆ FUNDUSZU W ZAKRESIE OBSŁUGI ŚRODKÓW UE	29
9.1 REALIZACJA ZADAŃ W RAMACH POIŚ	29
9.2 OGÓLNOPOLSKI SYSTEM WSPARCIA DORADCZEGO W ZAKRESIE EFEKTYWNOŚCI ENERGETYCZNEJ ORAZ OZE	31
10. GOSPODARKA FINANSOWA	34
10.1 WPŁYWY / PRZYCHODY	34
10.1.1 PRZYCHODY Z TYTUŁU OPŁAT I KAR	35
10.1.2 WPŁYWY Z TYTUŁU DZIAŁALNOŚCI POŻYCZKOWEJ FUNDUSZU	35
10.1.3 PRZYCHODY Z OPERACJI KAPITAŁOWYCH	36

10.2 WYDATKI / KOSZTY	36
11. AKCJE I UDZIAŁY	38
12. BILANS ROCZNY I WYNIKI FINANSOWE	39

SPIS TABEL

TABELA 1. Umowy dofinansowania ze środków własnych zawarte w 2020 roku	40
TABELA 2. Struktura umów zawartych w 2020 roku wg komponentów	41
TABELA 3. Umowy zawarte w roku 2020 w podziale na grupy kontrahentów (w zł)	44
TABELA 4. Program usuwania azbestu	45
TABELA 5. Wpływy / przychody Funduszu w 2020 roku (w tys. zł)	49
TABELA 6. Wpływy Funduszu w latach 2016-2020 (w tys. zł)	50
TABELA 7. Wydatki / koszty Funduszu w 2020 roku (w tys. zł)	51

INFORMACJE OGÓLNE

1. WSTĘP

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze jest samodzielną instytucją finansową i funkcjonuje, w rozumieniu art. 9 pkt. 14 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, jako samorządowa osoba prawna.

Przedmiotem działania Funduszu jest finansowanie, głównie inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej, zgodnie z kierunkami polityki ochrony środowiska i celami środowiskowymi wynikającymi ze Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego, realizowane w oparciu o środki własne i środki powierzone przez jednostki zewnętrzne. Istotną rolą Funduszu jest prowadzenie działań edukacyjnych oraz informacyjno-promocyjnych związanych z problematyką ochrony środowiska.

Fundusz, w roku 2020, realizował zadania na rzecz realizacji Projektu pn. „Ogólnopolski system wsparcia doradczego dla sektora publicznego, mieszkaniowego oraz przedsiębiorstw w zakresie efektywności energetycznej oraz OZE” w ramach poddziałania 1.3.3 Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014 – 2020.

Dodatkowo w roku 2020 Fundusz realizował zadania związane z obsługą na terenie województwa lubuskiego środków unijnych przeznaczonych na ochronę środowiska w ramach perspektywy finansowej 2007-2013. Odbywało się to w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (POLiŚ) - w roli Instytucji Wdrażającej w zakresie dwóch priorytetów: I - Gospodarka wodno-ściekowa oraz II - Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi.

Powyższe działania miały charakter zamykający i ogniskowały się wokół procesów związanych z kontrolami projektów oraz monitorowaniem realizacji tych projektów w okresie trwałości.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze prowadził w 2020 roku działalność, która była regulowana przez następujące podstawowe przepisy prawa oraz porozumienia:

- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2020 r. poz. 1219 ze zm.),
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz.U. 2020 r. poz. 310 ze zm.)
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 roku o odpadach (Dz.U. 2020 poz. 797 ze zm.),
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz.U. 2020 r. poz. 55 ze zm.),
- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 roku Prawo budowlane (Dz.U. 2020 poz. 1333 ze zm.),
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. 2021 poz. 305),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2010 roku w sprawie gospodarki finansowej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (Dz.U. 2010 r. nr 226, poz. 1479 ze zm.),
- Ustawa z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (Dz.U. 2021 poz. 217),
- Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (Dz.U. 2020 poz. 1325 ze zm.),
- Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 roku o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. 2019 r. poz. 1295 ze zm.),
- Ustawa z dnia 11 września 2019 r. - Prawo zamówień publicznych (Dz.U. 2019 r., poz. 2019 ze zm.),
- Ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz.U. 2020 poz. 708 ze zm.),
- Ustawa z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz.U. 2020 poz. 2176) oraz Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 stycznia 2007 roku w sprawie Biuletynu Informacji Publicznej (Dz.U. 2007 r. nr 10, poz. 68),
- Ustawa z dnia 17 grudnia 2004 roku o odpowiedzialności za naruszanie dyscypliny finansów publicznych (Dz.U. 2021 poz. 289),
- Ustawa z dnia 10 maja 2018 roku o ochronie danych osobowych (Dz.U. z 2019 r. poz. 1781),
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (Dz.U. 2020 poz. 310 ze zm.),

·Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 grudnia 2017 r. w sprawie trybu działania organów wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (Dz.U. 2017 poz. 2386),

·Rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 28 kwietnia 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie trybu działania organów wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej (Dz.U. 2020 poz. 771),

·Porozumienie z dnia 7 czerwca 2018 r. zawarte pomiędzy NFOŚiGW, szesnastoma WFOŚiGW oraz BOŚ S.A. w sprawie realizacji Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”,

·Porozumienie w sprawie realizacji Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko dla osi priorytetowych: I - Gospodarka wodno-ściekowa i II - Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi (projekty o wartości poniżej 25 mln euro) zawarte w dniu 25 czerwca 2007 roku z Ministrem Środowiska wraz z późn. zm.,

·Umowa z dnia 28 kwietnia 2016 r. o partnerstwie na rzecz realizacji Projektu pn. „Ogólnopolski system wsparcia doradczego dla sektora publicznego, mieszkaniowego oraz przedsiębiorstw w zakresie efektywności energetycznej oraz OZE” w ramach poddziałania 1.3.3 Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014 – 2020 zawarta pomiędzy Partnerem Wiodącym (NFOŚiGW), a Partnerami Projektu (14 WFOŚiGW oraz Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego).

Równocześnie działalność Funduszu regulowana była także, przyjmowanymi przez organy Funduszu w trybie zgodnym z obowiązującymi przepisami, dokumentami wewnętrznymi takimi jak:

·Strategia działania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze na lata 2017-2020 (uchwała nr 000/28/16 z dn. 09 września 2016 r.),

·lista przedsięwzięć priorytetowych (uchwała nr 000/22/19 z dn. 06 czerwca 2019 r.),

·kryteria wyboru przedsięwzięć oraz ogólne zasady udzielania pomocy finansowej ze środków Funduszu, w tym zasady udzielania i umarzania pożyczek oraz tryb i zasady udzielania i rozliczania dotacji (uchwała nr 000/13/19 z dn. 29 kwietnia 2019 r. ze zm.),

·zasady i tryb udzielania i rozliczania dofinansowania zadań realizowanych przez państwowe jednostki budżetowe (uchwała nr 002/20/18 z dnia 09 marca 2018 r.),

·plan działalności (uchwała nr 000/69/19 z dn. 25 listopada 2019 r. ze zm.) oraz plan finansowy Funduszu (uchwała nr 000/70/19 z dn. 25 listopada 2019 r. ze zm.),

Programy własne WFOŚiGW w Zielonej Górze:

·Program udzielania dofinansowania w roku 2020 w formie pożyczek płatniczych (uchwała nr 000/72/19 z dnia 25 listopada 2019 r.),

·Program priorytetowy „Anty-COVID19” (uchwała nr 000/20/20 z dnia 15 maja 2020 r.),

·Program usuwania dzikich wysypisk i rekultywacji terenów zdegradowanych (uchwała nr 000/62/20 z dnia 30 września 2020 r.).

oraz **Programy wspólne Wojewódzkiego i Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej:**

·Program Priorytetowy Czyste Powietrze,

·Program Priorytetowy Moja Woda,

·Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych (część 1 i część 2),

·Ogólnopolski program finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest na lata 2019 – 2023,

·Ogólnopolski program gospodarki wodno-ściekowej poza granicami aglomeracji ujętych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych,

·Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie.

2. RADA NADZORCZA

Członków Rady Nadzorczej Wojewódzkiego Funduszu powołuje minister właściwy do spraw klimatu. W 2020 roku Rada Nadzorcza funkcjonowała w składzie:

·Piotr Wójcik – wyznaczony przez ministra właściwego do spraw klimatu – Przewodniczący RN (od dnia 23.08.2018 r.),

·Zbigniew Kołodziej – wyznaczony przez sejmik województwa – Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej (od dnia 04.12.2020 r.)

·Czesław Fiedorowicz – (od dnia 04.07.2017 r. do dnia 03.12.2020 r.),

·Łukasz Maliszewski – wyznaczony przez Zarząd Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (od dnia 01.06.2018 r.),

·Piotr Barczak – wyznaczony przez ministra właściwego do spraw klimatu (od dnia 04.07.2017 r.), wybrany na Sekretarza RN w dniu 14.07.2017 r.,

·Roman Fraszczyk - wyznaczony przez Wojewodę Lubuskiego (od dnia 04.07.2017 r.),

W roku 2020 w trakcie 15 posiedzeń oraz w trybie obiegowym, Rada Nadzorcza przyjęła łącznie 84 uchwały. Spośród najważniejszych, w dniu 30 września 2020 r. Rada Nadzorcza przyjęła Strategię działania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze na lata 2021 – 2024. W dniu 15 kwietnia 2020 roku Rada Nadzorcza przyjęła uchwały: nr 000/16/20 w sprawie zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego WFOŚiGW w Zielonej Górze za rok 2019 oraz przeznaczenia zysku netto za rok 2019 i nr 000/17/20 w sprawie zatwierdzenia rocznego sprawozdania Zarządu Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze z działalności WFOŚiGW w Zielonej Górze w roku 2019.

Lista przedsięwzięć priorytetowych na 2021 rok przyjęta została uchwałą nr 000/24/20 z dn. 17 czerwca 2020 roku.

Kryteria wyboru przedsięwzięć, ogólne zasady udzielania pomocy finansowej, zasady udzielania i umarzania pożyczek oraz tryb i zasady udzielania dotacji ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze na 2021 rok przyjęte zostały uchwałą nr 000/02/20 z dn. 25 lutego 2020 roku.

W dniu 27 listopada 2020 roku uchwałą nr 000/85/20 przyjęty został Plan działalności Funduszu na rok 2021, a uchwałą nr 000/86/20 Roczny plan finansowy Funduszu na rok 2021.

3. ZARZĄD I BIURO FUNDUSZU

W 2020 roku Zarząd Funduszu pracował w składzie:

·Prezes Zarządu **Pan Mariusz Herbut** (od dnia 13.11.2017 r.) oraz

·Zastępca Prezesa Zarządu **Pan Ireneusz Madej** (od dnia 15.04.2020 r.).

W okresie sprawozdawczym Zarząd na 70 posiedzeniach podjął 165 uchwał dotyczących:

- udzielenia promes dofinansowania zadań,
- udzielenia dofinansowania zadań,
- przyjęcia rozliczeń końcowych zadań,
- przyjęcia rozliczeń częściowych zadań,
- przyznania nagród za działalność na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej niezwiązaną z wykonywaniem obowiązków pracownika administracji rządowej i samorządowej,
- przyjęcia warunków udzielania dofinansowania zadań realizowanych w ramach programów własnych, oraz,
- przyjęcia regulaminów programów wspólnych Wojewódzkiego i Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Na koniec 2020 roku w Funduszu zatrudnionych było (poza 2 osobowym Zarządem) 29 osób. W ramach struktury Wojewódzkiego Funduszu funkcjonowały: Wydział Administracyjno-Finansowy oraz Wydział Ekspertyz Ekonomiczno-Inżynierskich. Dodatkowo w Funduszu powołany był Zespół Doradców Energetycznych oraz stanowisko Pełnomocnika ds. Jakości, Inspektora Ochrony Danych i Specjalisty

ds. BHP. Obsługa prawna oraz informatyczna Funduszu wykonywana była przez firmy zewnętrzne na zasadzie stałego zlecenia.

4. POMOC PUBLICZNA

Zgodnie z ustawą o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej Wojewódzki Fundusz jest podmiotem udzielającym pomocy publicznej w rozumieniu art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE). Fundusz udzielił w 2020 roku pomocy de minimis w łącznej kwocie 551.903,50 zł.

Wsparcie w formie pożyczki uzyskały trzy podmioty działające na terenie województwa lubuskiego.

Wsparcie w formie dotacji uzyskało łącznie sto jeden podmiotów działających na terenie województwa lubuskiego, w tym dziewiętnaście gospodarstw rolnych i osiemdziesiąt dwie osoby fizyczne prowadzące działalność w zakresie rolnictwa. Wsparcia udzielono w ramach „Ogólnopolskiego programu regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie”.

5. KONTROLE

5.1. Kontrole zewnętrzne

W 2020 roku instytucje zewnętrzne czynności kontrolnych w WFOŚiGW w Zielonej Górze nie przeprowadzały.

5.2 Kontrole wewnętrzne

W pierwszych miesiącach 2020 roku Wojewódzki Fundusz przeprowadził 20 kontroli na miejscu zadań realizowanych w ramach programów i środków własnych jak i realizowanych jako programy wspólne. Dalsze działania w tym zakresie zostały wstrzymane z powodu wzrastającego zagrożenia epidemiologicznego wirusem SARS-CoV-2 i w konsekwencji wprowadzenia stanu epidemii. W zaistniałej sytuacji główny nacisk czynności kontrolnych położono na kontrole dokumentacji. Weryfikowano dokumenty formalne i finansowe związane z realizowanymi zadaniami, zarówno na etapie przygotowania, realizacji jak i rozliczenia końcowego.

W 2020 roku nie wykonywano kontroli na miejscu projektów realizowanych w ramach Systemu Zielonych Inwestycji (GIS – Green Investment Scheme), niemniej WFOŚiGW w Zielonej Górze pozostawał w tej kwestii do dyspozycji NFOŚiGW na podstawie „Porozumienia w sprawie powierzenia niektórych czynności w ramach Krajowego Systemu Zielonych Inwestycji”.

Zgodnie z przepisami zawartymi w ustawie o finansach publicznych, w WFOŚiGW w Zielonej Górze jako jednostce sektora finansów publicznych, prowadzono kontrolę zarządczą, która stanowi ogół działań podejmowanych dla zapewnienia realizacji celów i zadań w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy. W 2020 roku sporządzono oświadczenie o stanie kontroli zarządczej w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze za rok 2019. Zgodnie ze sporządzoną opinią w sprawie oceny stanu kontroli zarządczej, kontrola zarządcza w Wojewódzkim Funduszu w wystarczającym stopniu zapewniła prawidłowe funkcjonowanie, łącznie we wszystkich wymaganych kategoriach: zgodność działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi, skuteczność i efektywność działania, wiarygodność sprawozdań, ochronę zasobów, przestrzeganie i promowanie zasad etycznego postępowania, efektywność i skuteczność przepływu informacji oraz zarządzanie ryzykiem.

W związku z powyższym wypełniono części A oświadczenia o stanie kontroli zarządczej za 2019 rok (według wzoru MF), co oznacza, że w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze w wystarczającym stopniu funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza.

Przeprowadzono roczny audyt w zakresie bezpieczeństwa informacji, w wyniku którego sporządzono „Sprawozdanie z wykonania czynności audytowych w zakresie bezpieczeństwa informacji w WFOŚiGW w Zielonej Górze”. Czynności audytowe zostały wykonane w wyniku realizacji przepisu § 20 zawartego w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 2247), który określa ciężące na kierownictwie podmiotu publicznego obowiązki związane z systemem zarządzania bezpieczeństwem informacji. Jednym z nich jest wskazany w § 20 ust. 2 pkt 14 rozporządzenia

obowiązek zapewnienia okresowego audytu wewnętrznego w zakresie bezpieczeństwa informacji, nie rzadziej niż raz na rok. Dzięki temu uzyskano potwierdzenie, że Wojewódzki Fundusz spełnia wymagania zawarte w § 19-21 Rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych.

6. SYSTEM ZARZĄDZANIA JAKOŚCIĄ

Z myślą o zapewnieniu jak najwyższej jakości realizowanych usług oraz zadowolenia naszych klientów i innych stron zainteresowanych, WFOŚiGW w Zielonej Górze wdrożył System Zarządzania Jakością zgodny z normą ISO 9001 i stosuje odpowiednią Politykę Jakości. Pierwszy certyfikat niemieckiej jednostki certyfikującej RWTÜV Essen (Reńsko-Westfalskiego Stowarzyszenia Nadzoru Technicznego w Essen) Fundusz uzyskał już w 2002 roku. W 2010 roku potwierdzono ważność certyfikacji zgodnie z wymaganiami normy PN-EN ISO 9001:2009. W lutym 2018 roku przeprowadzono w Wojewódzkim Funduszu certyfikację, w wyniku, której Fundusz uzyskał certyfikat dla systemu zarządzania wg nowej normy PN-EN ISO 9001:2015 zgodnie z procedurą TÜV NORD Polska. W dniu 21 stycznia 2020 roku przeprowadzono w Wojewódzkim Funduszu audit recertyfikujący w wyniku, którego Fundusz uzyskał certyfikat na kolejny trzyletni okres, potwierdzając tym samym, skuteczność systemu zarządzania jakością.

Obowiązująca od 2018 roku norma to „Systemy zarządzania jakością. Wymagania PN-EN ISO 9001:2015”. Oznacza to, że organizacja jaką jest WFOŚiGW w Zielonej Górze, wprowadziła i stosuje system zarządzania jakością w zakresie finansowego wspierania przedsięwzięć z dziedziny ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz realizacji powierzonych zadań w procesie zarządzania środkami pochodzącymi z Unii Europejskiej. System zarządzania jakością potwierdza, iż zarządzanie powierzonymi Funduszowi środkami odbywa się pod stałym nadzorem, wg ściśle określonych procedur, zapewniających skuteczne spełnianie ustalonych wymagań jakościowych.

7. DZIAŁALNOŚĆ INFORMACYJNO-PROMOCYJNA

Współpraca ze społeczeństwem województwa lubuskiego podejmowana była nie tylko w zakresie ustawowej działalności statutowej, lecz także w ramach realizacji własnych projektów informacyjno-promocyjnych. Działania te miały na celu przede wszystkim ułatwienie mieszkańcom regionu, beneficjentom i potencjalnym beneficjentom środków Funduszu dostępu do wysokiej jakości informacji o środowisku oraz upowszechnienie wiedzy o możliwościach podejmowania inicjatyw przyspieszających tempo rozwoju społecznego i gospodarczego województwa lubuskiego w zakresie ochrony środowiska i gospodarki wodnej. Istotne w komunikacji zewnętrznej było też wskazanie zasad, jakimi przy podejmowaniu decyzji finansowych kieruje się Fundusz.

W związku z rozprzestrzenianiem się COVID-19, mając na uwadze względy bezpieczeństwa, od 26 marca 2020 r. bezpośrednie wizyty i konsultacje zostały wstrzymane do odwołania. W związku ze zmianą organizacji pracy Funduszu kontakt z pracownikami Funduszu realizowany był drogą mailową oraz telefoniczną. Na stronie internetowej został zamieszczony komunikat dotyczący adresów mailowych i numerów telefonów do ekspertów i koordynatorów poszczególnych programów priorytetowych i komponentów dziedzinowych oraz doradców energetycznych.

Istotnym elementem działań informacyjno-promocyjnych Funduszu było kontynuowanie działań informacyjnych w ramach **Programu priorytetowego Czyste Powietrze**. Działania Funduszu obejmowały aktywną pomoc realizowaną w siedzibie Funduszu w ramach utworzonych punktów konsultacyjnych (z uwagi na wspomniane wyżej wytyczne w zakresie wizyt bezpośrednich, działania te były realizowane tylko w I kwartale 2020 r.). W ramach podjętych działań uruchomiono dodatkowe linie telefoniczne. Powyższe działania informacyjne były prowadzone podczas każdego roboczego dnia tygodnia, zgodnie z godzinami pracy Funduszu, aby każda osoba zainteresowana Programem miała możliwość skorzystania z naszej pomocy. Jednocześnie należy zaznaczyć, że osoby zainteresowane Programem Czyste Powietrze mają także możliwość korzystania z platformy internetowej Portal Beneficjenta, poświęconej zagadnieniom Programu. Za pośrednictwem tej platformy możliwe jest zapoznanie się z zasadami Programu jak i wypełnienie wniosku o dofinansowanie. Wymienione formy kontaktowania się mieszkańców z Funduszem cieszyły się bardzo dużym zainteresowaniem.

Wśród podejmowanych inicjatyw ze strony Funduszu należy wymienić także spotkania warsztatowe dotyczące zagadnień związanych z finansowaniem przedsięwzięć w ramach Programu Czyste Powietrze, które zostały przez Fundusz zorganizowane i przeprowadzone dla pracowników samorządowych w trybie

online przy użyciu aplikacji Teams. Podczas warsztatów omówione zostały m.in. następujące zagadnienia: zakres rzeczowy zadań możliwych do finansowania w ramach Programu Czyste Powietrze, wymogi techniczne dotyczące modernizacji przegród i instalacji urządzeń grzewczych, sposób wypełniania formularza wniosku. Istotną część spotkań stanowiła analiza nowych zasad Programu, które weszły w życie 15.05.2020 r., oraz planowanych do zawarcia Porozumień z gminami w sprawie realizacji Programu Czyste Powietrze.

Ważnym źródłem przekazu informacji o Funduszu były spotkania eksperckie i wywiady udzielane przez Prezesa Zarządu w radiu regionalnym. Poprzez stronę internetową www.wfosigw.zgora.pl oraz utworzone w 2020 r. profile na platformach społecznych Facebook oraz Twitter Fundusz rozpowszechniał najważniejsze informacje na temat aktualnych działań, akcji ekologicznych i innych wydarzeń związanych z ochroną środowiska. Poprzez stronę internetową Funduszu udostępniane były niezbędne dokumenty, w tym obowiązujące w 2020 roku kryteria i zasady, programy i regulaminy dofinansowania zadań ekologicznych, wzory aktualnych wniosków, wykazy i wzory dokumentów wymaganych w procedurach przyznawania pomocy finansowej.

Istotnym elementem prowadzonych przez Fundusz działań informacyjnych i promocyjnych był udział we wspólnych akcjach wszystkich Wojewódzkich Funduszy oraz instytucji nadrzędnych, realizowany zdalnie w trybie online. Spotkania miały charakter roboczy lub oficjalny, w zależności od bieżących potrzeb i przyjętego trybu spotkania. Należy podkreślić, że pomimo ograniczeń związanych z bezpośrednim udziałem w realizowanych wydarzeniach, dzięki wykorzystaniu dostępnych narzędzi technicznych i informatycznych, spotkania przeprowadzane w formie online okazały się równie wartościowe pod względem merytorycznym, a dla wielu uczestników taka forma udziału w organizowanych spotkaniach stanowiła korzystne rozwiązanie logistyczne.

W ramach działań informacyjno-promocyjnych przy wsparciu środków finansowych pochodzących z Projektu Doradztwa Energetycznego wydano kalendarz ścienny trójdzielny WFOŚiGW w Zielonej Górze na rok 2021 oraz wykonano inne materiały promocyjne.

8. DZIAŁALNOŚĆ STATUTOWA

8.1 Źródła finansowania działalności Funduszu

Środki wykorzystywane na działalność statutową Funduszu pochodziły z: opłat za korzystanie ze środowiska, kar za nieprzestrzeganie przepisów ochrony środowiska, oprocentowania udzielonych pożyczek oraz operacji kapitałowych prowadzonych z wykorzystaniem czasowo wolnych środków.

Corocznie znaczące źródło dofinansowywania stanowią środki, które wracają do Funduszu w postaci spłacanych rat kapitału pożyczek udzielanych przez Fundusz w latach poprzednich.

W 2020 roku, w celu wzmocnienia roli w systemie finansowania ochrony środowiska, Wojewódzki Fundusz korzystał również ze środków udostępnionych przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, realizując programy o zasięgu krajowym, priorytetowe dla całego kraju.

8.2. Realizacja zadań statutowych

Podstawowym dokumentem strategicznym obowiązującym w Funduszu jest „Strategia działania Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze na lata 2017-2020”.

Na podstawie zidentyfikowanych potrzeb środowiskowych w województwie lubuskim, Fundusz realizował pięć głównych celów. Należały do nich: Adaptacja do zmian klimatu, Ochrona powietrza, Ochrona wód, Gospodarka o obiegu zamkniętym w tym gospodarka odpadami oraz Różnorodność biologiczna. Poza nimi Fundusz do swych działań priorytetowych zaliczał również inne, wybrane, w komponentach: Monitoring środowiska, Nadzwyczajne zagrożenia oraz Edukacja ekologiczna.

Działalność Funduszu w roku 2020 obejmowała realizację zadań statutowych wyrażającą się udzielaniem pomocy finansowej na zadania proekologiczne ze środków własnych Funduszu w formie pożyczek (w tym pożyczek płatniczych), dotacji, przekazania środków oraz dopłat do oprocentowania kredytów bankowych.

Na rok 2020 złożono 647 wniosków (z wyłączeniem wniosków złożonych w ramach Programów Czyste Powietrze i Moja Woda). Z przyczyn formalnych odrzucono 18 wniosków. W związku z formalną rezygnacją 16 wniosków nie zostało rozpatrzonych pozytywnie. Dla 180 wniosków złożonych w roku 2020,

ze względów proceduralnych przewidziano rozpatrzenie w 2021 roku. Podpisano również 1 umowę promesy dofinansowania stanowiącą zobowiązanie na lata następne. W roku 2020 umowami o dofinansowanie sfinalizowano **3.262** wnioski na łączną kwotę (z uwzględnieniem aneksów) **58.347.840,45 zł**, w tym: 43 umowy pożyczek na kwotę **10.687.351,07 zł** oraz 3.215 umów dotacji i 4 umowy przekazania środków na łączną kwotę **47.660.489,38 zł**.

Począwszy od roku 2018 Fundusz włączył się w realizację największego w kraju programu służącemu redukcji niskiej emisji „**Programu Czyste Powietrze**”. Do końca roku 2020 roku do Wojewódzkiego Funduszu wpłynęło **4.317** wniosków (564 szt. w 2018 r., 1 795 szt. w 2019 r. oraz 1 958 szt. w 2020 r.). Zarząd Funduszu wydał **3.656** decyzji o dofinansowaniu na łączną kwotę **57.206.376,12 zł** w tym wartość przyznanych dotacji wynosiła **53.970.148,65 zł**, a pożyczek **3.236.227,47 zł**. Sam rok 2020 zakończył się zawartymi **2.041** umowami dotacji oraz 30 umowami pożyczek.

Działania Funduszu wyrażone w liczbach powyżej pokazują, że rok 2020 był kolejnym już z rzędu bezprecedensowym rokiem na przestrzeni 25 lat działalności. Fundusz wykazał się pełną skutecznością w realizacji umów wynikających z ogólnych zasad oraz równolegle wdrożeniu programów własnych oraz wspólnych programów Wojewódzkich i Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. W odniesieniu do roku 2016, w roku 2020 nastąpił około 5-krotny wzrost kwoty wsparcia inwestycji ekologicznych ze środków Funduszu w naszym województwie. W roku 2016 podpisano **141** umów na kwotę 12,3 mln zł, w 2017 roku **174** umów na kwotę 24,5 mln zł, w roku 2018 wsparto natomiast **364** zadania na kwotę 59,9 mln zł, a w 2019 r na kwotę 71,05 mln zł. Listę umów zawartych w roku 2020 załączono do sprawozdania w tabeli nr 1.

W tabeli nr 2. oraz na towarzyszących jej wykresach przedstawiono strukturę umów zawartych w 2020 roku wg komponentów, w podziale na pożyczki i dotacje łącznie z przekazaniem środków. W ujęciu wartościowym największy udział spośród wszystkich zawartych umów miały umowy w komponencie Ochrona atmosfery, na który przypadło 56,01% całej kwoty pomocy. Jest to wymierny efekt wdrażania przez Wojewódzki Fundusz Programu Czyste Powietrze. Z danych za ostatnie 3 lata (patrz tabela nr 2.1.) wynika, że w latach ubiegłych najbardziej wspieranym komponentem była Ochrona wód. W roku 2020 zaangażowano około 18% mniej środków we wszystkich komponentach ochrony środowiska niż w roku poprzednim natomiast prawie 2,5 razy więcej niż w roku 2017. Jest to głównie następstwem aktywnej polityki pożyczkowej WFOŚiGW w Zielonej Górze w tym włączeniu się Funduszu w Program Czyste Powietrze.

W ramach działalności statutowej, w okresie objętym sprawozdaniem, Fundusz obsługiwał 124 umów z lat wcześniejszych, z których wynikały również zobowiązania związane z wypłatą środków w formie pożyczki.

W roku 2020 znacząca aktywność Wojewódzkiego Funduszu zaangażowana była w realizację projektów z dziedziny ochrony atmosfery oraz ochrony wód, dla których beneficjentami są osoby fizyczne, właściciele domów jednorodzinnych.

W dniu 19 września 2018 roku rozpoczęto nabór wniosków w ramach **Programu Priorytetowego Czyste Powietrze**. Program Czyste Powietrze realizowany będzie w latach 2018-2029. Finansowanie Programu pochodzi w głównej mierze ze środków NFOŚiGW, środków WFOŚiGW oraz z środków europejskich nowej perspektywy finansowej. W okresie sprawozdawczym poza oceną wniosków, zawieraniem umów i wypłatą dofinansowań, Fundusz podjął szereg działań mających na celu rozpropagowanie informacji dotyczących problemu zanieczyszczenia powietrza w wyniku niskiej emisji i zagrożeń z nią związanych oraz samych możliwości skorzystania z dofinansowania na wymianę starego źródła ciepła i termomodernizację budynków jednorodzinnych.

W roku 2020 (w dniu 15 maja) w Programie Czyste Powietrze wprowadzone zostały istotne zmiany, które poprawiły funkcjonowanie Programu oraz jego dostępność dla osób fizycznych.

Do najważniejszych zmian należą:

- uproszczenie i skrócenie procesu aplikacyjnego w ramach Programu;
- zmiana i uproszczenie kryteriów dochodowych, rezygnacja z powiązania intensywności dofinansowania z siedmioma grupami dochodowymi;
- wprowadzenie dwóch grup dochodowych:

- o dla Beneficjentów uprawnionych do podstawowego poziomu dofinansowania,
- o dla Beneficjentów uprawnionych do podwyższonego poziomu dofinansowania;
- uproszczony wniosek o dotację, bazujący tam gdzie to możliwe na oświadczeniach Wnioskodawcy;
- możliwość składania wniosków online w serwisie gov.pl;
- skrócony czas rozpatrywania wniosków o dofinansowanie – z 90 do 30 dni;
- integracja z programem „Mój Prąd” przez możliwość uzyskania dotacji na montaż instalacji fotowoltaicznej, bez konieczności składania dwóch osobnych wniosków;
- poziom dotacji powiązany z efektem ekologicznym – bonus za niskoemisyjność i odnawialność;
- dotacje na realizację zadań związanych z ociepleniem budynku oraz wymianą stolarki okiennej i drzwiowej dla tych, którzy wymienili już źródło ciepła;
- włączenie w kolejnym etapie w realizację Programu sektora bankowego, który będzie źródłem finansowania uzupełniającego i pomostowego;
- wzmocnienie współpracy z gminami;
- wyłączenie z dofinansowania przedsięwzięć w nowobudowanych budynkach;
- docelowo stworzenie platformy internetowej z informacjami na temat kwalifikujących się urządzeń, materiałów i usług (w tym charakterystyk technicznych), które będą finansowane w ramach Programu.

Począwszy od 1 lipca 2020 r. rozpoczęto nabór wniosków w ramach Programu priorytetowego Moja Woda. W ramach Programu wsparcie finansowe skierowane zostało w stronę przedsięwzięć, które doprowadzą do zatrzymywania i zagospodarowania wody opadowej w obrębie nieruchomości (działki na terenie której posadowiony jest dom jednorodzinny), w efekcie czego wody opadowe lub roztopowe z nieruchomości nie będą odprowadzane poza jej teren (np. do kanalizacji bytowo-gospodarczej, kanalizacji deszczowej, kanalizacji ogólnospławnej, rowów odwadniających odprowadzających poza teren nieruchomości, na tereny sąsiadujące, na ulice, place itp.). Maksymalne dofinansowanie w formie dotacji wyniosło dla jednej inwestycji do 5.000 zł nie więcej niż 80% poniesionych wydatków.

Dodatkowo uzupełnieniem oferty Funduszu dla klientów indywidualnych były linie kredytowe prowadzone na podstawie umowy zawartej z Bankiem Ochrony Środowiska S.A. Umowa dotyczy dopłat ze środków Funduszu do oprocentowania kredytów preferencyjnych udzielanych przez BOS S.A. na inwestycje proekologiczne realizowane na terenie województwa lubuskiego. Celem dalszej współpracy z Bankiem będzie rozwijanie oferty dla podmiotów indywidualnych (osób fizycznych, osób prowadzących działalność gospodarczą i wspólnot mieszkaniowych).

Realizacja Programów Czyste Powietrze oraz Moja Woda spowodowała, że największą (liczebnie) grupą kontrahentów Funduszu były osoby fizyczne. Zestawienie umów zawartych w roku 2020 z podziałem na grupy kontrahentów przedstawiono w tabeli nr 3. Najwięcej nowych umów – 2.893 zawarto z podmiotami indywidualnymi (w tym 30 dotyczyły wsparcia w formie pożyczki). Wartościowo największy udział w dotacjach miały również osoby fizyczne (71,05% ogólnej kwoty dotacji), a w pożyczkach – gminy (46,15% ogólnej kwoty pożyczek) oraz przedsiębiorcy (43,56% ogólnej kwoty pożyczek). Średnia wysokość dofinansowania udzielonego w formie pożyczek wyniosła ponad 227 tys. zł (wartość maksymalna pożyczki to około 3 mln zł), średnia wartość umowy w formie dotacji to 14,8 tys. zł (wartość maksymalna dotacji 400 tys. zł).

W roku 2020 zasady przyznawania pomocy określały maksymalne pułapy pomocy w odniesieniu do kosztów kwalifikowanych – w przypadku pożyczek na zadania realizowane wyłącznie ze środków krajowych - do 100%, W przypadku pożyczek na realizację zadań przy współudziale bezzwrotnych środków zagranicznych (z wyłączeniem pożyczek płatniczych) - do 100% różnicy pomiędzy planowanymi kosztami kwalifikowanymi przedsięwzięcia, a dofinansowaniem ze środków zagranicznych. Pożyczki udzielane były na zadania inwestycyjne w dziedzinach: ochrona wód, zaopatrzenie w wodę, ochrona atmosfery oraz nadzwyczajne zagrożenia.

Zarząd Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze, wychodząc naprzeciw propozycji Ministra Klimatu dotyczącej konieczności stworzenia systemowego instrumentu umożliwiającego kontynuowanie realizacji inwestycji proekologicznych w czasie pandemii

COVID19 przygotował propozycję zmiany ogólnych Zasad udzielania pożyczek ze środków WFOŚiGW oraz zmiany Programu udzielania dofinansowania w roku 2020 w formie pożyczek płatniczych. Przyjęte przez Radę Nadzorczą w dniu 5 sierpnia 2020 r. zmiany Zasad oraz zmiany Programu polegające na zmniejszeniu oprocentowania dla wszystkich klientów Funduszu, jak również inne inicjatywy podejmowane przez Wojewódzki Fundusz w Zielonej Górze, stanowiły łącznie **Zieloną Tarczę** jako część rządowego programu Tarczy Antykryzysowej.

Maksymalny pułap pomocy w przypadku dotacji (lub przekazania środków) wynosił, w przypadku zadań realizowanych wyłącznie ze środków krajowych, do 50% kosztów kwalifikowanych (w przypadku Ogólnopolskiego programu finansowania służb ratowniczych Część 2) tzw. „Mały Strażak” dotacja wynosiła do 100% kosztów kwalifikowanych) oraz 80%, w przypadku państwowych jednostek budżetowych (p. j. b.). Dla zadań realizowanych przez p. j. b. przy współudziale bezzwrotnych środków zagranicznych, przy dofinansowaniu w formie dotacji lub przekazania środków, maksymalny udział środków Funduszu wynosił do 100% różnicy pomiędzy planowanymi kosztami kwalifikowanymi przedsięwzięcia, a dofinansowaniem ze środków zagranicznych. Dla kosztów, których obowiązek pokrywania przez Fundusz wynikał z obowiązujących przepisów prawa, udział Funduszu wynosił do 100% tych kosztów.

W 2020 roku dotacjami (łącznie z przekazaniem środków) wspierane były zadania w następujących dziedzinach: ochrona atmosfery, monitoring środowiska, nadzwyczajne zagrożenia środowiska, ochrona powierzchni ziemi i gospodarka odpadami, edukacja ekologiczna, ochrona wód i zaopatrzenie w wodę oraz ochrona przyrody. Obejmowały one między innymi: dofinansowanie do wymiany starych pieców oraz zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych dla klientów indywidualnych, zakup samochodów ratowniczych i sprzętu specjalistycznego, oraz zadania z edukacji ekologicznej.

8.3 Efekty rzeczowe i ekologiczne finansowania zadań

8.3.1 Ochrona wód i Zaopatrzenie w wodę

W 2020 roku Fundusz dofinansowywał 4 zadania (finansowanie pożyczkowe) związane z gospodarką wodno-ściekową dla klientów instytucjonalnych oraz 698 zadań w formie dotacji w ramach Programu Moja Woda. Dwie z umów pożyczek sfinansowane zostały w ramach Ogólnopolskiego programu gospodarki wodno-ściekowej poza granicami aglomeracji ujętych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych. Program ten umożliwia objęcie dofinansowaniem zaopatrzenia w wodę i/lub zagospodarowania ścieków na obszarach poza aglomeracjami ujętymi w KPOŚK. Finansowaniem objęte są również podłączenia do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej tylko dla gospodarstw domowych (w tym również zarządzanych przez wspólnoty mieszkaniowe i spółdzielnie mieszkaniowe), gospodarstw agroturystycznych, obiektów użyteczności publicznej. Preferencyjność Programu polega na udzieleniu pożyczki wraz z umorzeniem do 50% jej wartości, nie więcej niż 5 milionów złotych.

Istotną formą wsparcia Funduszu w komponencie Ochrona wód w 2020 roku były dotacje udzielane osobom fizycznym w ramach Programu Moja Woda. Łącznie wsparciem w ramach tego Programu objęto 698 gospodarstw domowych na łączną wartość dofinansowania 3.247 tys. zł.

Do zadań, dla których udzielono dofinansowań w komponencie należy zaliczyć:

· „Uporządkowanie gospodarki wodno- ściekowej w aglomeracji Kożuchów - etap II”; beneficjent Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych "USKOM" Sp. z o.o. Kożuchów.

Przedmiotem przedsięwzięcia jest wykonanie sieci kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej o długości 7 000 m, sieć kanalizacji tłocznej o długości 1 800 m, budowa 3 przepompowni ścieków i modernizacja 1 przepompowni oraz sieć wodociągowa o długości 1 900 m.

Zadanie realizowane jest z bezzwrotnych środków UE w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko; wsparcie Funduszu udzielone zostało w formie pożyczki płatniczej w kwocie 2.107.237,00 zł.

· „Modernizacja przepompowni ścieków przy ul. Konstytucji 3-go Maja w Słubicach”.

Zakres zadania obejmował modernizację przepompowni ścieków, budowę odcinka kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej o długości 43,3 m oraz kanalizacji sanitarnej tłocznej o długości 145,9 m.

Zadanie sfinansowane zostało w formie pożyczki długoterminowej w kwocie 864.250,00 zł.

· „Przebudowa i rozbudowa oczyszczalni ścieków w Dychowie”, beneficjent Gmina Bobrowice.

Zadanie polega na przebudowie i rozbudowie oczyszczalni ścieków w miejscowości Dychów.

W wyniku realizacji zadania nastąpi przyrost liczby dodatkowych osób korzystających z ulepszanego oczyszczania ścieków o 1.400.

Zadanie sfinansowane zostało w formie pożyczki (2.940.946,15 zł) w ramach Ogólnopolskiego programu gospodarki wodno-ściekowej poza granicami aglomeracji ujętych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych.

„Budowa sieci wodno-kanalizacyjnej oraz remont oczyszczalni ścieków w Krzeszycach”.

Inwestycja dotyczy: remontu oczyszczalni ścieków w miejscowości Krzeszyce, budowie sieci kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej o długości 316,10 m, sieci kanalizacji tłocznej o długości 22,9 m, jednej przepompowni ścieków oraz sieci wodociągowej o długości 354,4 m. Finansowanie to pożyczka z umorzeniem w kwocie 1.991.106,00 zł w ramach Programu ogólnopolskiego.

W roku objętym sprawozdaniem w komponencie Fundusz nie finansował zadań dotyczących wyłącznie komponentu Zaopatrzenie w wodę.

Z umów zawartych w roku 2020 efekt ekologiczny zaplanowano na lata następne.

8.3.2 Ochrona powietrza

W obszarze działań związanych z ochroną powietrza największym wyzwaniem dla całego kraju jest problem smogu wywołanego niską emisją. Same działania planistyczne podejmowane na szczeblu województwa lub interwencje prowadzone bezpośrednio przez organy ścigania nie rozwiązują samego problemu związanego z koniecznością wyeliminowania z użytku starych pieców i kotłów opalanych paliwami najniższej jakości w sposób nieefektywny. Dostrzegając potrzebę wsparcia inwestycyjnego, w dniu 19 września 2018 r. Fundusz, wraz z pozostałymi 15 wojewódzkimi funduszami ochrony środowiska rozpoczął nabór wniosków o dofinansowanie w ramach **Programu Czyste Powietrze**.

Celem Programu jest poprawa jakości powietrza na obszarze kraju; zmniejszenie lub uniknięcie emisji zanieczyszczeń wprowadzanych do atmosfery w wyniku procesów spalania paliw stałych, poprzez modernizację systemów grzewczych w budynkach jednorodzinnych. Program skierowany jest do osób fizycznych.

Program cieszy się ogromnym zainteresowaniem wśród mieszkańców województwa. Łącznie w roku 2020 do Funduszu wpłynęło 1 958 wniosków. W okresie sprawozdawczym Fundusz zawarł 2.041 umów dotacji na kwotę 29.805.482,04 zł oraz 30 pożyczek o łącznej wartości wsparcia 578 tys. zł.

Łącznie w wyniku realizacji Programu Czyste Powietrze w 2020 roku dla umów zakończonych w tym roku uzyskano efekt ekologiczny w postaci:

- ograniczenia zużycia energii końcowej o 62 541 MWh/rok,
- redukcja CO₂ – 7.904,48 Mg/rok, pył PM10 – 21,363 Mg/rok; pył PM2,5 – 19,065 Mg/rok; SO₂ – 84,485 Mg/rok; NO_x – 14,072 Mg/rok¹⁾.

W roku objętym sprawozdaniem w komponencie Ochrona powietrza dofinansowano dodatkowo 8 zadań:

„Budowa kotłowni gazowej wraz z instalacją elektryczną na potrzeby budynku mieszkalnego wielorodzinnego w Szprotawie na os. Słonecznym 15”,

„Budowa kotłowni gazowej wraz z instalacją elektryczną na potrzeby budynku mieszkalnego wielorodzinnego w Szprotawie os. Słoneczne 4”,

„Budowa kotłowni gazowej wraz z instalacją elektryczną na potrzeby budynku mieszkalnego wielorodzinnego w Szprotawie os. Słoneczne 5” oraz

„Budowa kotłowni gazowej wraz z instalacją elektryczną na potrzeby budynku mieszkalnego wielorodzinnego w Szprotawie os. Słoneczne 13”

zrealizowane przez Spółdzielnię Mieszkaniowo Lokatorsko - Własnościową w Szprotawie sfinansowane pożyczkami w łącznej kwocie 521.370,00 zł.

¹⁾ Efekt określony na podstawie metodyki NFOŚiGW wyznaczania efektu ekologicznego w Programie Czyste Powietrze

· „Przebudowa kotłowni z paliwa stałego na paliwo gazowe w budynku głównym Miejskiego Zakładu Gospodarki Komunalnej sp. z o.o. w Nowej Soli, zlokalizowanym przy ul. Konstruktorów 2 w Nowej Soli”; beneficjent Miejski Zakład Gospodarki Komunalnej sp. z o.o. w Nowej Soli.

· „Budowa wysokoparametrowej sieci ciepłowniczej wraz z przyłączami w rejonie ulic Kilińskiego nr 4,6,8, Dąbrowskiego nr 1, 2, 3, 4, 6, 8 i Kazimierza Wlk. 48 w Międzyrzeczu” realizowane przez Zakład Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. Międzyrzecz.

· „Zmiana konwencyjnego zasilania w ciepło i energię elektryczną na jednostkę kogeneracyjną, z wykorzystaniem innowacyjnego sposobu sterowania przy dynamicznie zmiennym poborze energii elektrycznej” realizowane przez Szpital Na Wyspie Sp. z o.o. Żary.

· „Zakup służbowego samochodu osobowego o napędzie hybrydowym na potrzeby Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp” zadanie dofinansowane w formie udostępnienia środków dla Wojewody Lubuskiego - Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego - państwowej jednostki budżetowej.

Łączne dofinansowanie udzielone w komponencie ochrona atmosfery wyniosło w 2020 roku 32.678.270,68 zł w tym pożyczki 2.557.403,26 zł oraz dotacje 30.120.867,42 zł.

Dużym wsparciem dla osób fizycznych, poza możliwością skorzystania ze środków Programu Czyste Powietrze, była oferta skierowana do tych podmiotów przez Fundusz we współpracy z **Bankiem Ochrony Środowiska S.A.** W ramach komponentu **Ochrona powietrza**, dopłatami do oprocentowania kredytów preferencyjnych objęte były zadania realizowane w ramach jednej spośród czterech linii kredytowych: realizacja zadań modernizacyjnych służących ochronie powietrza (linia 1), budowa małych i przydomowych oczyszczalni ścieków (linia 2), termomodernizacja budynków mieszkalnych (linia 3) oraz wsparcie osób fizycznych, osób prowadzących działalność gospodarczą i wspólnot mieszkaniowych na realizację zadań w zakresie ochrony środowiska, innych niż działania objęte liniami nr 1-3.

8.3.3 Edukacja ekologiczna

W ramach międzydziedzinowego komponentu w 2020 roku dofinansowano 7 edukacyjnych projektów edukacyjnych, tj. połowę ze zgłoszonych do dofinansowania w ramach corocznego naboru zadań w dziedzinie edukacji ekologicznej. Powodem, dla którego 7 beneficjentów wycofało się z realizacji wcześniej zgłoszonych do dofinansowania zadań, była sytuacja epidemiczna w kraju i na świecie. Pandemia covid 19 uniemożliwiła części wnioskodawców nawiązanie współpracy z wykonawcami i dotarcie z przygotowaną edukacyjną ofertą do zamierzonych grup odbiorców, głównie dzieci i młodzieży.

Dofinansowanie zadań z edukacji ekologicznej przez Fundusz w roku 2020 zamknęło się więc w kwocie 155.321,5 zł i przeznaczone zostało na projekty edukacyjne w obszarach tematycznych:

- ochrony wód w tym skutków złego gospodarowania zasobami wód powierzchniowych i podziemnych,
- prawidłowej segregacji odpadów komunalnych;
- znaczenia bioróżnorodności dla stabilności środowiska człowieka

Podpisanie umów dotacyjnych w w.w. zakresach umożliwiło m.in. :

· przeprowadzenie kampanii informacyjnej dotyczącej prawidłowej segregacji odpadów komunalnych, skierowanej do około 20.000 osób - mieszkańców 6 gmin wchodzących w skład Związku Celowego MG-6 - za pośrednictwem dydaktycznego cyklu na antenie TVP3 pt. "W pogoni za selektem", składającego się z 7 odcinków: "Jestem, myślę, segreguję", "Tworzywa sztuczne i metale"; "Szkło"; "Papier", "Biodopady"; „Zmieszane odpady komunalne”; oraz "Bycie Eko się opłaca" (poświęconemu segregacji odpadów problematycznych, wielkogabarytowych, i niebezpiecznych);

· realizację na terenie gminy Nowogród Bobrzański cyklicznego programu edukacyjnego pn. Błękitny Festiwal Twórczości Dziecięcej dla ok. 500 dzieci z 11 gminnych placówek oświatowych, służącego poszerzaniu wiedzy i upowszechnianiu dobrych nawyków zakresie prawidłowej segregacji odpadów oraz ochronie środowiska naturalnego, szczególnie w najbliższym otoczeniu;

· poszerzenie wiedzy ok. 5000 mieszkańców Gorzowa Wielkopolskiego za pośrednictwem kampanii edukacyjnej o roli wody w życiu człowieka, jej ochronie oraz znaczeniu prawidłowego gospodarowania wodą w najbliższym otoczeniu. Kampania, prowadzona przez Miasto Gorzów Wielkopolski przez

10 miesięcy 2020 r., skierowana była do dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców w różnorodnych formach: konkursów plastycznych i wiedzy, warsztatów laboratoryjnych oraz konkursu fotograficznego dla dorosłych, i podsumowana została wydaniem publikacji dla dzieci nt. ochrony zasobów wody, nieodpłatnie dystrybuowanej w nakładzie 6 tys. egz.;

·organizację pikniku ekologicznego w Gostchorzu dla ok. 150 dzieci, młodzieży oraz dorosłych mieszkańców gminy Krosno na temat ochrony wód oraz problemów ekologicznych związanych z odpadami komunalnymi i zaśmiecaniem rzek i nadbrzeży, szczególnie na obszarach przybrzeżnych rzeki Odry.

Dotacja dla Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Lubuskiego w wys. 31.967,- zł na edukację ekologiczną w zakresie ochrony różnorodności ekologicznej i ekosystemów umożliwiła przeprowadzenie warsztatów w Ośrodku Edukacji Przyrodniczej w Pszczewie i na terenie Parku Krajobrazowego „Łuk Mużakowa” z zakresu lepidopterologii i geologii. 120 pracowników oświaty z województwa lubuskiego i całego kraju, głównie nauczycieli biologii, przyrody i geografii z lubuskich szkół podstawowych oraz edukatorów prowadzących edukację ekologiczną na terenach parków krajobrazowych w Polsce, pogłębiało swoją wiedzę nt. motyli dziennych występujących w regionie oraz interakcji geologicznych zachodzących na obszarze dzisiejszego Geoparku Łuk Mużakowa. Warsztaty wzbogacono wydawnictwami edukacyjnymi: atlasem motyli dziennych parków krajobrazowych województwa lubuskiego oraz przewodnikiem terenowym o motylach dziennych w nakładzie po 1800 egz., które wykorzystywane będą także w latach następnych w trakcie innych zajęć edukacyjnych, prowadzonych przez ZPK WL.

Dzięki wsparciu z Funduszu w wysokości 64.858,- zł możliwa stała się rozbudowa terenowej bazy edukacyjnej Parku Narodowego „Ujście Warty” w miejscowości Chyrzyno. Przy ścieżce przyrodniczo-edukacyjnej "Ptasim szlakiem", będącej najbardziej atrakcyjną pod względem przyrodniczym drogą na terenie Parku, wybudowana została nowa, dwupoziomowa platforma widokowa z infrastrukturą towarzyszącą, tj. ławką, poniżej ławostolem, koszem na śmieci i 8 stojakami na rowery Powstała ona w miejscu starej konstrukcji, zniszczonej przez warunki atmosferyczne, na terenie zalewowym, gdzie terenowa infrastruktura jest szczególnie narażona na zniszczenia z powodu przemieszczających się tafli lodu w okresie zimowym, oraz zgryzanie drewnianych elementów przez bobry. Obecnie to jedyny wyniesiony na płaskim terenie Parku element infrastruktury edukacyjnej, bardzo chętnie wykorzystywany podczas zajęć dydaktycznych dla grup i przez turystów indywidualnych.

Kolejna dotacja z zakresu edukacji w dziedzinie bioróżnorodności, w kwocie 7.386,5 zł , wsparła przygotowanie i wydanie przez Zarząd Okręgu LOP monografii pt. "Nietoperze rezerwatu Nietoperek - badania, zagrożenia, ochrona", dotyczącej najważniejszego w Polsce (i jednego z największych w Europie wschodniej) miejsca hibernacji nietoperzy w rezerwacie Nietoperek, gdzie schronienie w okresie zimowym znajduje ponad 38.000 osobników 13 gatunków, w tym gatunki z Czerwonej księgi zwierząt zagrożonych całkowitym wyginięciem. Przewidziany nakład wydawnictwa: 500 egz., przeznaczony został do nieodpłatnej dystrybucji na Uniwersytecie Zielonogórskim, do bibliotek w woj. lubuskim, instytucji działających na rzecz ochrony przyrody i zarządzających zasobami przyrodniczymi w województwie.

Należy też zwrócić uwagę, że środki pomocowe z Funduszu pomogły w 2020 roku wprowadzić elementy edukacji ekologicznej również w zakres projektów realizowanych wprost i bezpośrednio w kompetencji Ochrona Różnorodności Biologicznej, w tym np. umieszczenie przez RDOŚ 16 tablic informacyjno-edukacyjnych na terenie rezerwatu przyrody Gorzowskie Murawy i na obszarze Natura 2000 Dolina Środkowej Odry PLB080004, czy instalacja 10 tablic edukacyjnych przez Klub Przyrodników na terenie obszaru chronionego Dolina Ilanki..

8.3.4 Pozostałe komponenty

W ramach komponentu **Nadzwyczajne zagrożenia środowiska** udzielono dofinansowania w formie dotacji, przekazania środków oraz pożyczek na doposażenie w sprzęt ratowniczy jednostek Państwowej Straży Pożarnej Województwa Lubuskiego, jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych oraz gmin.

Głównym kierunkiem działania Funduszu w zakresie Nadzwyczajnych zagrożeń środowiska w 2020 r. było zaangażowanie własnych środków oraz udostępnionych przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Program priorytetowy „**Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych Część 1**)”. W tworzenie ram Programu zaangażowane są instytucje szczebla krajowego

(Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji, Ministerstwo Środowiska i NFOŚiGW) oraz regionalnego (Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Gorzowie Wlkp. oraz Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Zielonej Górze).

W ramach tego programowego działania, Fundusz wspomógł zakupy 11 specjalistycznych samochodów ratowniczo - gaśniczych. Wsparcie otrzymały bezpośrednio jednostki ochotniczych straży pożarnych: Ochotnicza Straż Pożarna w Templewie, Ochotnicza Straż Pożarna w Krasowcu, Ochotnicza Straż Pożarna w Trzebowie, Ochotnicza Straż Pożarna w Marszowie, Ochotnicza Straż Pożarna w Żarkach Wielkich, Ochotnicza Straż Pożarna w Miodnicy, Ochotnicza Straż Pożarna Podmokle Małe, Ochotnicza Straż Pożarna Starosiedle, Ochotnicza Straż Pożarna w Brodach, Ochotnicza Straż Pożarna Koźła, Ochotnicza Straż Pożarna w Kłodawie. Łącznie przekazano 3.013.500,00 zł. Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych będzie kontynuowany w kolejnych latach, a jego realizacja na szczeblu wojewódzkim przez Fundusz daje gwarancję celowości i poprawności realizacji założeń programu.

Kolejną bardzo znaczącą formą pomocy był **Ogólnopolski programu finansowania służb ratowniczych Część 2) Dofinansowanie zakupu sprzętu i wyposażenia jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych (tzw. „Mały Strażak”)**. W ramach programu Fundusz dofinansował zakup sprzętu ratowniczo – gaśniczego w formie dotacji w wysokości do 100% kosztów kwalifikowanych, w kwocie maksymalnej 25.000,00 zł. Zainteresowanie Programem w województwie lubuskim zaktywizowało 251 jednostek OSP. Program umożliwił wyposażenie jednostek w sprzęt o łącznej wartości 5.986.638,33 zł; w tym dotacja WFOŚiGW wyniosła 4.620.138,33 zł oraz dotacja z NFOŚiGW 1.366.500,00 zł.

Łącznie w komponencie nadzwyczajnych zagrożeń podpisanych zostało 285 umów na dofinansowanie zadań w formie dotacji i przekazania środków. Dofinansowanie środkami wojewódzkiego oraz narodowego funduszu w roku 2020 wyniosło 11.526.466,58 zł.

W ramach komponentu **Ochrona powierzchni ziemi i gospodarka odpadami** w roku sprawozdawczym lubuski Wojewódzki Fundusz realizował dofinansowania zadań usuwania wyrobów zawierających azbest w ramach Programu priorytetowego NFOŚiGW.

Gminy przystępujące do Programu mogły uzyskać dofinansowanie dotacyjne w wysokości uzależnionej od wskaźnika G - dochodów podatkowych na jednego mieszkańca w gminie, odpowiednio:

- do 100% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia dla gmin o wartości wskaźnika G określonego dla roku poprzedzającego rok złożenia wniosku nie większej niż 1500,
- do 70% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia dla gmin o wartości wskaźnika G określonego dla roku poprzedzającego rok złożenia wniosku w przedziale powyżej 1500 do 2000,
- do 40% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia dla gmin o wartości wskaźnika G określonego dla roku poprzedzającego rok złożenia wniosku powyżej 2000.

Do kosztów kwalifikowanych zaliczano: koszty demontażu, zbierania, transportu i unieszkodliwienia lub zabezpieczenia odpadów zawierających azbest.

Do Programu w roku 2020 przystąpiło 53 gmin. Rzeczywiste dofinansowanie zadań osiągnęło wartość 1.018.456,50 zł.

W roku 2020 uzyskano efekt ekologiczny uzyskany na podstawie realizacji umów z zakresu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu 53 gmin, w postaci ilości unieszkodliwionych odpadów niebezpiecznych (zdeponowanych na składowiskach odpadów), który wyniósł ogółem 2 047,2366 Mg, przy średnim jednostkowym koszcie unieszkodliwiania 1 Mg azbestu w wysokości 618,72 zł.

Zestawienie udzielonego dofinansowania w podziale na gminy zawiera tabela nr 4., natomiast podsumowanie Programu usuwania azbestu w roku 2020 zawarto na wykresach od 1-5 w załączeniu do Sprawozdania.

W roku 2020 Wojewódzki Fundusz kontynuował realizację **Ogólnopolskiego programu regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie**. O dofinansowanie w postaci dotacji, na zakup wapna nawozowego odpowiadającego typom wapna nawozowego oraz środka wapnującego mogli ubiegać się posiadacze użytków rolnych z terenu województwa lubuskiego, o pH gleby poniżej lub równej 5,5 i powierzchni nie przekraczającej 75 ha.

W ramach tego programu w roku 2020 Fundusz zawarł 124 umów o dofinansowanie z rolnikami na łączną kwotę 586.668,73 zł. Dalsze wsparcie na regenerację gleb realizowane jest w latach kolejnych. Część wniosków (178 szt.) złożonych w roku 2020, ze względu na wyczerpanie limitu pomocy de minimis w rolnictwie, uzyskało wsparcie w I kw. 2021 roku.

Na **ochronę różnorodności biologicznej i funkcji ekosystemów** w 2021 roku Fundusz przeznaczył blisko 324,9 tys. zł środków pomocowych – w formie bezzwrotnych dotacji dla JST i stowarzyszeń przyrodniczych, lub przekazania środków dla państwowych jednostek budżetowych. Umożliwiło to przeprowadzenie na terenie województwa lubuskiego czynnej ochrony gatunków i siedlisk chronionych, w tym 42 gatunki roślin i zwierząt z Czerwonej księgi gatunków zagrożonych lub objętych ścisłą ochroną w Polsce, a także modernizację lub wybudowanie nowej infrastruktury służącej wykonywaniu ochrony przyrody. Powierzchnia obszarów chronionych w województwie lubuskim, na których w 2020 roku dzięki środkom pomocowym z Funduszu przewidziano przywrócenie lub zapewniono ochronę właściwego stanu ekosystemów to łącznie blisko 83.643 ha.

Przykładem może być przekazanie środków w kwocie 76.056,- zł na działania Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim, ukierunkowane na zachowanie właściwego stanu siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków na powierzchni 16.582,39 ha z 19 gatunkami zagrożonymi, wskazanymi w czerwonej księdze gatunków zagrożonych oraz w załącznikach do I i II Dyrektywy Ptasiej. Środki Funduszu trafiły m.in. na działania ochronne w rezerwach przyrody „Torfowisko Osowiec”, „Zimna Woda” i „Gorzowskie Murawy”, ocenę stanu zachowania populacji gatunków ptaków w obszarze Natura 2000 Puszcza Barlinecka PLB080001, sprzątanie odchodów nietoperzy w kolonii rozrodczej nocka dużego *Myotis myotis* na strychu kościoła p.w. Podwyższenia Krzyża w Sulechowie (w obszarze Natura 2000 Sulechów PLH080043) i kościoła pw. Św. Mikołaja w Skwierzynie (w obszarze Natura 2000 Skwierzyna PLH080041). Przekazanie środków z Funduszu pozwoliło również Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska na zakupy siatki i słupków przeznaczonych do zabezpieczenia gospodarstw rybackich i upraw roślin ozdobnych przed szkodami wyrządzonymi przez bobry, a także na wyposażenie bazy technicznej RDOŚ, tj. zakup drona, tabletu i 2 smartfonów, w celu podniesienia skuteczności zarządzania formami ochrony przyrody w regionie.

Na ochronę czynną populacji 3 gatunków sowy: pójdzki, płomykówki i uszatki na obszarze chronionym Dolina Warty i Noteci w województwie lubuskim przeznaczyliśmy w 2020 roku 40.735,- zł dotacji. Dwuletni projekt, realizowany przez Stowarzyszenie Ochrony Sów, zakończył się w I etapie, tj. w 2020 roku, przeprowadzeniem na obszarze blisko 60.000 ha kontroli zewnętrznej miejsc potencjalnych lęgów tych ptaków (wieże i strychy obiektów sakralnych i gospodarstw prywatnych), a następnie zakupem i montażem 60 budek lęgowych dla płomykówki, 70 budek dla pójdzki, oraz 50 koszy wiklinowych dla uszatki. Zakres kosztów tego projektu obejmuje zakup drona z osprzętem do kontroli zewnętrznej miejsc potencjalnych lęgów, a także zestawu kamer i mikrofonów do transmisji obrazu i dźwięku online. Etap II przedsięwzięcia obejmie wiosną i latem 2021 r. zaobrączkowanie młodych osobników oraz prowadzenie monitoringu gniazd – z zewnętrznym podglądem.

Ochronę czynną innego gatunku chronionego – bociana białego - realizował też w 2020 r. dzięki wsparciu Funduszu Zespół Parków Krajobrazowych Województwa Lubuskiego. Dotacja w kwocie ponad 18.000,- zł, pozwoliła na skontrolowanie przy użyciu drona, na obszarze blisko 18 ha Parku Krajobrazowego „Ujście Warty”, wszystkich znajdujących się tam bocianich gniazd pod kątem skali ich zanieczyszczenia śmieciami śmiertelnościami dla ptaków. Na ponad 5,5 ha wyczyszczono 30 gniazd i zlikwidowano 10 gniazd zniszczonych lub uszkodzonych w tak znacznym stopniu, że istniało zagrożenie dla nowych lęgów.

W 2020 roku dwuletni projekt rozpoczął również Klub Przyrodników w Świebodzinie, któremu Fundusz udzielił dofinansowania w wysokości 190.000,- zł. na ochronę bioróżnorodności na terenie rezerwatu Dolina Ilanki i Ilanka II, połączoną z elementami edukacji ekologicznej. Do końca 2021 roku beneficjent przewidział na obszarze ok. 55 ha remont i budowę 35 zastawek w celu zminimalizowania zagrożenia związanego ze zmianą warunków hydrologicznych na obszarze rezerwatu, a następnie wybudowanie 400 m ścieżki dydaktycznej z instalacją 10 tablic edukacyjnych i ścieżki sensorycznej na terenie 250 m kw.

Monitoring środowiska

W ramach dofinansowania przedsięwzięć z dziedziny monitoringu środowiskowego, Fundusz w 2020 roku przyjął do planu pracy wsparcie działań kontrolnych i nadzorczych państwowej inspekcji ochrony środowiska. Środki pomocowe WFOŚiGW w wysokości 150.000,00 zł pozwoliły Wojewódzkiemu Inspektoratowi Ochrony Środowiska w Zielonej Górze na zwiększenie potencjału analityczno-badawczego Inspekcji, w tym zakup specjalistycznego sprzętu i techniczne dostosowanie się do nowych zadań m.in. w zakresie wydawania zezwoleń na zbieranie odpadów oraz decyzji o uznaniu przedmiotu lub substancji za produkt uboczny, praktyczną realizację w województwie lubuskim tzw. dyrektywy azotanowej, w tym kontrolę wraz z poborem prób w podmiotach prowadzących produkcję rolną, a stosujących nawozy oraz przechowujących odchody zwierzęce. Dzięki pomocy finansowej Funduszu WIOŚ mógł zakupić m.in. 3 drony inspekcyjne do działań interwencyjno-kontrolnych i w trakcie poważnych awarii, 4 zestawy komputerowe do przetwarzania danych wizyjnych i telemetrycznych z dronów oraz do szybkiej oceny i podejmowania decyzji oraz kolejne 4 zestawy z oprogramowaniem do tworzenia map numerycznych, modeli terenu oraz fotomap - do analiz na podstawie dokumentacji fotograficznej z dronów, a także 5 kamer - fotopułapek dla grup wyjazdowo-interwencyjnych.

Ponadto, w ramach monitoringu środowiska środki Funduszu, w kwocie łącznej 271.000,00 zł, pozwoliły Województwu Lubuskiemu na zakup aktualizacji systemu informatycznego SOZAT wraz z serwisem aplikacji usprawniających proces zarządzania informacjami środowiskowymi, opłatami środowiskowymi i obsługą rachunków redystrybucyjnych, a także na wytyczenie strategicznych dla regionu kierunków działania w obszarze gospodarowania odpadami -poprzez przygotowanie nowego Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami wraz z Planem Inwestycyjnym w zakresie odpadów komunalnych. Nowa strategia w tym obszarze uwzględniła rzeczywiste dane i przepisy tzw. pakietu gospodarki o obiegu zamkniętym, jakie weszły w życie 4 lipca 2018 r., obejmując m.in. zmiany nakreślone czterema głównymi dyrektywami UE w znacznym zakresie o odpadach komunalnych - w tym dotyczące obowiązku uzyskania 55% poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych do 2025 r. Najważniejsze zmiany wprowadzone w dokumencie strategicznym dla regionu lubuskiego dotyczą:

- zniesienia regionów gospodarki odpadami komunalnymi;
- wskazania instalacji komunalnych (zamiast dotychczasowych RIPOK) zapewniających mechaniczno-biologiczne przetwarzanie niesegregowanych odpadów komunalnych nadających się w całości lub części do odzysku oraz instalacji zapewniających składowanie odpadów powstałych w procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych odpadów i pozostałości z sortowania odpadów;
- ujęcia w lubuskim PGO gmin Skwierzyna, Pszczew, Przytoczna, które dotychczas prowadziły gospodarkę odpadami komunalnymi w ramach Regionu II (właściwego dla województwa wielkopolskiego), a wyłączenia z lubuskiego PGO gmin Dębno i Niechlów z prognozowania wytwarzanych odpadów;
- weryfikacji prognoz zmian: ilości odbieranych odpadów w latach 2017-2030 (ilość wytwarzanych odpadów przekroczyła już poziom wysokiej hipotezy dla roku 2025), masy wytwarzanych odpadów niebezpiecznych, mocy przerobowych instalacji komunalnych w stosunku do ewidencjonowanego i prognozowanego wzrostu ilości odpadów - w oparciu o rzeczywiste zdolności przerobowe i zgłoszone plany rozbudowy, a także uwzględnienie planów budowy i rozbudowy instalacji do przetwarzania selektywnie zbieranych bioodpadów.

9. DZIAŁALNOŚĆ FUNDUSZU W ZAKRESIE OBSŁUGI ŚRODKÓW UE

Fundusz realizował bieżące działania związane z zamykaniem Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (POIiŚ), dla którego pełnił funkcję instytucji wdrażającej w obszarze I i II osi priorytetowej.

9.1 Realizacja zadań w ramach POIiŚ

WFOŚiGW w Zielonej Górze jest Instytucją Wdrażającą priorytety I i II w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013 w oparciu o „Porozumienia w sprawie realizacji Programu Operacyjnego „Infrastruktura i Środowisko” dla osi priorytetowych:

I - Gospodarka wodno-ściekowa i II - Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi (projekty o wartości poniżej 25 mln euro)" zawarte w dniu 25 czerwca 2007 roku z Ministrem Środowiska wraz z aneksami: nr 1 z dn. 28 maja 2008r., nr 2 z dn. 14 stycznia 2010r., nr 3 z dn. 5 kwietnia 2011r., nr 4 z dn. 12 lipca 2011r., nr 5 z 26 sierpnia 2013r. oraz nr 6 z 25.09.2015 r.

W ramach I osi priorytetowej Fundusz koordynował wdrażanie 11 projektów (8 inwestycyjnych oraz 3 przygotowawcze), których łączny całkowity koszt stanowi 353 mln złotych, a dofinansowanie w ramach Funduszu Spójności wynosiło 179 mln zł. W ramach II osi priorytetowej WFOŚiGW w Zielonej Górze koordynuje wdrażanie 5 projektów inwestycyjnych, których łączny całkowity koszt stanowi 88,35 mln zł a dofinansowanie tych projektów ze środków Funduszu Spójności wynosiło 39 mln zł. Wszystkie projekty zostały zakończone, wszystkie otrzymały środki w ramach płatności końcowych.

W wyniku realizacji projektów osiągnięto następujące wskaźniki:

Działanie 1.1

· długość wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej 269,67 km oraz długość zmodernizowanej sieci kanalizacji sanitarnej 23,45 km,

· liczba przebudowanych oczyszczalni ścieków 6 szt.,

· długość wybudowanej sieci wodociągowej 10,25 km oraz długość zmodernizowanej sieci wodociągowej 10,40 km,

· liczba osób korzystających z podłączenia do wybudowanej sieci kanalizacji sanitarnej: 33 018 osób,

· liczba osób korzystających z podłączenia do wybudowanej sieci wodociągowej: 1 157 osób;

Działanie 2.1:

· moc przerobowa przebudowanych/wyremontowanych zakładów zagospodarowania odpadów 246,60 tys. ton/rok,

· liczba osób objętych selektywną zbiórką odpadów: 343 355 osób,

· liczba osób objętych systemem zagospodarowania odpadów komunalnych (z wyłączeniem osób objętych selektywną zbiórką odpadów): 213 000 osób,

· nowo wybudowane ponadregionalne zakłady zagospodarowania odpadów – 3 szt. oraz zmodernizowane składowiska odpadów – 1 szt.

W 2020 roku działania Funduszu jako Instytucji Wdrażającej były skoncentrowane na monitorowaniu zachowania trwałości zrealizowanych projektów w rozumieniu art. 57 ust. 1 Rozporządzenia 1083/2006, a w szczególności weryfikacji osiągniętych efektów rzeczowych i ekologicznych w odniesieniu do założeń przyjętych przez beneficjentów we wniosku oraz umowie o dofinansowanie. W ramach powierzonych zadań Fundusz przeprowadził 4 kontrole trwałości projektów. Należy podkreślić, iż działania Funduszu w 2020 r. polegały również na przekazywaniu instytucjom nadrzędnym wszelkich wymaganych informacji, pozwalających na sprawne zamknięcie Programu oraz kontynuowano działania sprawozdawcze.

Na mocy wypowiedzenia Porozumienia nr 1/RPO/2016, WFOŚiGW w Zielonej Górze od dnia 28 lutego 2017 r. przestał pełnić funkcję Instytucji Wdrażającej dla programów regionalnych LRPO 2007-2013 oraz RPO-L2020. W 2020 roku działania Funduszu polegały na bieżącym przekazywaniu do Instytucji Zarządzającej wszelkiej korespondencji w zakresie ww. Programów, która została skierowana do Funduszu.

9.2 Ogólnopolski system wsparcia doradczego w zakresie efektywności energetycznej oraz OZE

Zespół Doradców Energetycznych funkcjonujący w ramach „Ogólnopolskiego systemu wsparcia doradczego dla sektora publicznego, mieszkaniowego oraz przedsiębiorstw w zakresie efektywności energetycznej oraz OZE” w roku 2020 działał w składzie 4 osobowym.

W 2020 r. Doradcy zrealizowali w różnych formach (porady, konsultacje, szkolenia, działania edukacyjne itp.) 383 działania związane z poprawą efektywności energetycznej oraz zastosowaniem odnawialnych źródeł energii.

Wśród nich najistotniejsze były konsultacje - 182, których odbiorcami były następujące podmioty:

· osoby fizyczne	121
· Jednostki Samorządu Terytorialnego	27
· Przedsiębiorstwa (MŚP i duże przedsiębiorstwa)	8
· wspólnoty i spółdzielnie mieszkaniowe	7
· inne podmioty (szkoły, obiekty służby zdrowia itp.)	12

Konsultacje wiązały się z rozwiązywaniem konkretnych problemów, które obejmowały między innymi:

· Program Czyste Powietrze	65 konsultacji
· Źródła finansowania efektywności energetycznej i OZE	37 konsultacji
· Zagadnienia dotyczące inwestycji i OZE	18 konsultacji
· Technologie związane z efektywnością energetyczną i OZE	17 konsultacji
· Analiza audytów energetycznych	11 konsultacji
· Program Mój Prąd	16 konsultacji
· Ocena PGN	7 konsultacji

Znaczna liczba działań ZDE skierowana była do osób fizycznych w związku z realizacją Programu „Czyste Powietrze” realizowanego we współpracy z NFOŚiGW w Warszawie.

Szkolenia Energetyków Gminnych

Jednym z najistotniejszych działań realizowanych w ramach projektu doradztwa energetycznego są szkolenia dla kandydatów na Energetyków Gminnych. Szkolenia skierowane są do pracowników Gmin województwa lubuskiego oraz osób zgłoszonych przez JST, które będą pełnić w Gminach funkcję Energetyków. Celem Szkoleń jest przekazanie wiedzy z zakresu efektywności energetycznej oraz odnawialnych źródeł energii, tak aby przeszkoleni Energetycy Gminni byli w stanie rozpoznać obszary, w których możliwa jest redukcja zużycia energii, wygenerowanie oszczędności oraz ograniczenie zanieczyszczenia powietrza, a także wskazać możliwości uzyskania wsparcia finansowego na realizację tego typu inwestycji.

W roku 2020 Doradcy Energetyczni zakończyli realizację III tury szkolenia podstawowego dla kandydatów na Energetyka Gminnego. Szkolenie było realizowane w okresie od 03.12.2019 r. do 17.01.2020 r.

Każda tura szkolenia podstawowego składała się z trzech etapów, każdy etap po 2 dni (łącznie 6 dni), a całość kończyła się egzaminem teoretycznym i uzyskaniem Certyfikatu Energetyka Gminnego. W trzech zakończonych turach szkoleniowych przeszkolono 72 uczestników z 57 gmin. Tym samym Województwo lubuskie jest jednym z czołowych w Polsce pod względem największej liczby przeszkolonych pracowników gmin z certyfikatem Energetyka Gminnego. W okresie od 23.06.2020 r. do 10.12.2020 r. Zespół Doradztwa Energetycznego przeprowadził również szkolenie tzw. rozszerzone dla pracowników gmin, którzy uzyskali już wcześniej certyfikat Energetyka Gminnego. Szkolenie, w którym wzięło udział 12 uczestników z 12 gmin miało na celu pogłębienie wiedzy z zakresu termomodernizacji obiektów budowlanych oraz skierowanych na ten cel źródeł finansowania.

Planuje się dalsze kontynuowanie szkoleń w formie podstawowej i rozszerzonej, warsztatowej.

Program „Czyste Powietrze”

W związku z rozpoczętym w roku 2018 naborem wniosków w ramach Programu Czyste Powietrze Doradcy biorą udział w działaniach informacyjno-szkoleniowych dotyczących zasad Programu oraz procedury pozyskiwania dofinansowania. W roku 2020 Doradcy Energetyczni przeprowadzili 3 szkolenia, w których wzięło udział 82 przedstawiciele JST z naszego województwa. Program Czyste Powietrze jest również omawiany na wszystkich szkoleniach dla kandydatów na Energetyków Gminnych. Doradcy udzielają również na bieżąco indywidualnych konsultacji wszystkim zainteresowanym: przedstawicielom JST, osobom fizycznym stanowiąc istotne wsparcie w realizacji Programu.

Plany gospodarki niskoemisyjnej oraz inwestycje monitorowane.

Doradcy energetyczni w 2020 roku zweryfikowali 7 aktualizacji Planów Gospodarki Niskoemisyjnej. Aktualizacje związane były przede wszystkim z rozszerzeniem lub doprecyzowaniem listy zadań planowanych do realizacji zarówno przez podmioty sektora publicznego, jak i przedsiębiorców oraz sektor mieszkalnictwa.

Doradcy objęli nadzorem 49 inwestycji o wartości ok. 201,9 mln zł. Są to zadania finansowane zarówno ze środków POIiŚ 2014-2020, RPO Lubuskie 2020 oraz ze środków krajowych. Doradcy energetyczni stale poszukują inwestycji w zakresie efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii, które potrzebują wsparcia na jakimkolwiek etapie realizacji.

W 2020 r. liczba inwestycji objętych wsparciem wzrosła o 8 w stosunku do 2019 r.

Poza inwestycjami objętymi wsparciem, doradcy skupili się także na pomocy w przygotowywaniu zadań w sektorze publicznym i mieszkaniowym związanych z głęboką termomodernizacją budynków użyteczności publicznej i budynków mieszkalnych min. poprzez weryfikację audytów energetycznych dla planowanych termomodernizacji. W roku 2020 wykonano 11 takich analiz.

Działania na rzecz poprawy świadomości ekologicznej

Istotnym elementem działalności doradczej jest organizacja konferencji oraz szkoleń. Tematyka i zakres szkoleń jest uzależniona przede wszystkim od zgłaszanych potrzeb przez odbiorców usług doradczych oraz dostępnych możliwości finansowania inwestycji. Ze względu na wyjątkową sytuację spowodowaną pandemią działalność w tym zakresie została zasadniczo ograniczona.

W 2020 roku Doradcy Energetyczni WFOŚiGW w Zielonej Górze zorganizowali zajęcia edukacyjne prowadzone w Szkole Podstawowej nr 1 w Zielonej Górze na temat jakości powietrza, niskiej emisji i efektywności energetycznej w budownictwie. W zajęciach uczestniczyło 50 uczniów.

W 2020 r. Doradcy Energetyczni uczestniczyli również w zorganizowanej przez Partnera Wiodącego – NFOŚiGW w Warszawie konferencji regionalnej pn. „Wysoka jakość powietrza wyzwaniem XXI wieku”, oraz brali czynny udział w działaniach informacyjno-promocyjnych, które miały miejsce podczas Targów ENEX Nowa Energia 2020 w Kielcach.

10. GOSPODARKA FINANSOWA

10.1 Wpływy / przychody

Ogółem w 2020 roku wpływy Funduszu wyniosły 51.846.349,87 zł i pochodziły z następujących źródeł:

·Wpływy z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska	6.563.406,72
·Wpływy z tytułu kar administracyjnych	362.695,15
·Nadwyżka dochodów gmin z tyt. opłat za korzystanie ze środowiska	7.855.998,80
·Przychody z tytułu realizacji projektu doradztwa energetycznego	566.180,73
·Zwrot pożyczonego kapitału	33.245.679,73
·Naliczone oprocentowanie od pożyczek, odsetki za zwłokę	2.869.757,56
·Inne (odsetki od lokat, obligacji, pozostałe przychody)	382.631,18
Razem	51.846.349,87

Dodatkowo, Fundusz w ramach podpisanych z NFOŚiGW umów udostępnienia środków na realizację ogólnopolskich programów priorytetowych otrzymał w 2020 r. środki w wysokości 35.738.568,93 zł, z przeznaczeniem na udzielanie dotacji i pożyczek beneficjentom końcowym.

W tabeli nr 5. i wykresie pod tabelą przedstawiono porównanie planowanych i wykonanych w 2020 roku wpływów. Procent wykonania odniesiono do ostatniej korekty planu 2020. W tabeli nr 6. przedstawiono wpływy Funduszu w ostatnich pięciu latach w podziale na ich źródła. Wpływy ogółem w roku 2020 są średnio równe w stosunku do lat 2016 – 2019. W stosunku do roku poprzedniego wpływy z tytułu opłat i kar

zmały o 770.710,42 zł. Zwiększyły się przychody z tytułu realizacji projektu doradztwa energetycznego, które są wyższe o 108.748,32 zł w stosunku do roku poprzedniego. Znacznie zmniejszyły się przychody finansowe z tytułu odsetek od lokowania czasowo wolnych środków. W porównaniu do roku poprzedniego przychody spadły o 271.584,95 zł.

10.1.1 Przychody z tytułu opłat i kar

Skorygowany plan na rok 2020 (tab. nr 5.) zakładał pozyskanie z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska i za wprowadzanie w nim zmian oraz opłaty za usunięcie drzew kwoty 6.285.000 zł, z tytułu kar za naruszanie wymagań ochrony środowiska kwoty 102.000 zł oraz nadwyżkę dochodu gminy z tytułu opłat i kar kwoty 7.856.000 zł. Rzeczywiste przychody osiągnęły poziom 14.782.100,67 zł. Opłaty za korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian przekazane z Urzędu Marszałkowskiego w wysokości 6.798.481,10 zł stanowią 108,2% planu. W porównaniu do roku poprzedniego są wyższe od 770.710,42 zł. Kary przekazane z Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska oraz nałożone w drodze decyzji administracyjnych przez Lubuskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w wysokości uzyskano w wysokości 127.620,77 zł co stanowi 125,1% planu i są niższe o 27.923,04 w stosunku do roku poprzedniego. Fundusz otrzymał nadwyżkę dochodu gminy w wysokości 7.855.998,90 zł.) co stanowi 100% planu.

10.1.2 Wpływy z tytułu działalności pożyczkowej Funduszu

Wpływy z tego tytułu obejmowały: zwrot pożyczonego kapitału oraz oprocentowanie udzielonych pożyczek i odsetki za zwłokę w spłacie kapitału. Skorygowany plan w wysokości 38.125.000,00 zł (tab. nr 5.) wykonany został w 94,6%. Łączne wpływy w 2020 roku wyniosły 36.115.437,29 zł, co stanowi 121,8% kwoty uzyskanej w roku 2019. Wpływy z tytułu zwrotu pożyczonego kapitału wyniosły 33.245.679,73 zł i wzrosły w stosunku do roku 2019 o 6.422.825,32 zł. Przychody z tytułu oprocentowania i odsetek za zwłokę naliczone w 2020 roku wyniosły 2.869.757,56 zł i wzrosły w stosunku do roku poprzedniego o 71.596,71 zł.

W roku 2020 oprocentowanie pożyczek ze środków Funduszu wynosiło w stosunku rocznym WIBOR 3M, nie mniej niż 0,9% w stosunku rocznym, w przypadku pożyczek udzielanych: jednostkom samorządu terytorialnego, spółkom wodno-ściekowym, na realizację zadań, które nie uzyskały niepodlegającego zwrotowi dofinansowania ze środków zagranicznych i jednocześnie wynikających z Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych lub dotyczą zastosowania odnawialnych źródeł energii wynikających z programów ochrony powietrza oraz planów gospodarki niskoemisyjnej, lub też dotyczących budowy instalacji wchodzących w skład systemu gospodarki odpadami, zgodnie z Wojewódzkim Planem Gospodarki Odpadami. Dla podmiotów świadczących usługi w zakresie zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego takie samo oprocentowanie obowiązywało na realizację zadań, które nie uzyskały niepodlegającego zwrotowi dofinansowania ze środków zagranicznych i jednocześnie wynikających z Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych lub też dotyczących budowy instalacji wchodzących w skład systemu gospodarki odpadami, zgodnie z Wojewódzkim Planem Gospodarki Odpadami. W przypadku pozostałych zadań realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego oraz pożyczek na realizację zadań z udziałem środków bezzwrotnych UE oprocentowanie wynosiło WIBOR 3M + 20 pkt. bazowych, nie mniej niż 1,5% w stosunku rocznym. W przypadku pożyczek na realizację innych zadań oprocentowanie wynosiło WIBOR 3M + 50 pkt. bazowych, nie mniej niż 1,9% w stosunku rocznym.

10.1.3 Przychody z operacji kapitałowych

W 2020 roku czasowo wolne środki dały z tytułu operacji finansowych przychody w wysokości 382.105,70 zł (mniej o 271.584,95 zł w stosunku do roku poprzedniego). Główną przyczyną spadku przychodów było drastyczne obniżenie stóp procentowych w trakcie roku.

Czasowo wolne środki inwestowane były w depozyty overnight oraz depozyty terminowe we współpracy z Bankiem Gospodarstwa Krajowego. W związku z wejściem w życie ustawy z dnia 26 września 2014 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych ustaw Fundusz, od dnia 1 marca 2015 r., lokuje wolne środki w formie depozytu u Ministra Finansów poprzez Bank Gospodarstwa Krajowego, co związane jest z mniej korzystnymi warunkami finansowymi.

Oprocentowanie depozytów zakładanych w 2020 roku w okresie do marca wynosiło dla depozytów overnight – 0,5%, dla depozytów terminowych – od 0,78% do 1,34% i sukcesywnie obniżało się. W IV kwartale oprocentowanie spadło do poziomu 0,01% dla depozytów 3 miesięcznym, pozostałe 0,0%.

10.2 Wydatki / koszty

Wydatki Funduszu w 2020 roku (tab. 7.) obejmowały w zakresie działalności ustawowej: pożyczki, dotacje, przekazania środków oraz dopłaty do oprocentowania kredytów preferencyjnych. Spośród ogólnej kwoty wydatków/kosztów wynoszącej 37.396.207,44 zł na działalność ustawową ze środków własnych wydatkowano łącznie 32.072.057,77 zł. Na wydatki te składały się następujące pozycje (w nawiasie udział procentowy w ogólnej kwocie wydatków Funduszu):

·Wyływ pożyczek	22.515.126,43	(60,2%)
·Wyływ dotacji i przekazanie środków dla PJB	9.336.146,31	(25,0%)
·Dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych	220.785,03	(0,6%)

Niezależnie od tego Fundusz w 2020 roku wypłacił dodatkowo, w formie dotacji lub pożyczek ze środków udostępnionych przez NFOŚiGW na realizację programów priorytetowych 30.510.235,02 zł, z tego na:

- „Ogólnopolski program finansowania służb ratowniczych” - 3.980.000,00 zł (70 umów dotacji),
- „Ogólnopolski program finansowania usuwania wyrobów zawierających azbest” - 509.228,17 zł (53 umowy dotacji),
- „Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie” - 557.334,91 zł (124 umowy dotacji),
- Ogólnopolski program „Moja Woda” – 850.761,43 zł (194 umów dotacji),
- Ogólnopolski program „Czyste Powietrze” dotacje - 21.010.546,46 zł (1.625 umów), pożyczki - 1.050.067,61 zł (63 umowy),
- „Ogólnopolski program gospodarki wodno-ściekowej poza granicami aglomeracji ujętych w KPOŚK” 2.552.296,44 (2 umowy pożyczki).

W okresie objętym sprawozdaniem Fundusz obsługiwał łącznie 4.209 umów, w tym:

- 71 umów pożyczek dot. programu Czyste Powietrze,
- 137 pozostałych umów pożyczek,
- 2.821 umów dotacji dot. programu Czyste Powietrze (w tym umowy z 2019 i 2020 roku),
- 1.176 pozostałych umów dotacji,(w tym umowy ze środków udostępnionych przez NFOŚiGW),
- 4 umowy przekazania środków.

Podobnie jak w poprzednich latach, pożyczki przewyższały dofinansowanie w formie bezzwrotnej i stanowiły 81,6% ogólnego dofinansowania (18,4% na formy bezzwrotne). Dla porównania w 2019 roku pożyczki stanowiły 83% dofinansowania, natomiast dotacyjne formy 17%.

Wyływ pożyczek w wielkościach bezwzględnych w stosunku do skorygowanego planu wyniósł 56%, natomiast wyływ pomocy ogółem wyniósł 63,80%. Powodem takiej sytuacji było, w przypadkach kilku umów pożyczek, rozłożenie wypłat w latach kolejnych i tym samym zmniejszenie wypłat w stosunku do kwot pierwotnie wnioskowanych w momencie dokonywania korekty planu.

Należy zaznaczyć, że na 31 grudnia 2020 r. z umów podpisanych w 2020 roku i latach wcześniejszych zobowiązania Funduszu na rok 2021 i lata następne w zakresie środków własnych wynoszą 11.516.191,81 zł.

Zobowiązania wynikające z podpisanych umów zawartych w ramach udostępnionych środków z NFOŚiGW na koniec 2020 r. wynoszą 29.421.562,95 zł.

Poza wydatkami na działalność statutową Fundusz poniósł koszty funkcjonowania organów i Biura w wysokości 5.218.754,42 zł oraz pozostałe koszty finansowe w wysokości 28.618,65 zł. Poniesione ogółem koszty wyniosły 5.247.373,07 zł, co stanowiło 91,3% kwoty określonej wg ostatniej w roku 2020 korekty planu. W stosunku do roku poprzedniego koszty działalności bieżącej wzrosły o 298.525,75 zł tj. 6,1%. Wzrost spowodowany jest zwiększeniem zatrudnienia w związku z nałożeniem na Fundusz zadań związanych z realizacją dużych ogólnopolskich programów priorytetowych (Program Czyste Powietrze,

Moja Woda). Fundusz realizuje również projekt doradztwa energetycznego w ramach podpisanej umowy o partnerstwie z NFOŚiGW oraz pozostałymi Funduszami. Koszty ponoszone na jego realizację rozliczane są w ramach projektu. W roku 2020 uzyskano przychody z tego tytułu w wysokości 566.180,73 zł, co skutkowało obniżeniem o tę wielkość kosztów działalności bieżącej finansowanej ze środków Funduszu. Koszty finansowe w porównaniu do roku ubiegłego wzrosły o 25.512,36 zł (dokonano odpisu aktualizującego wartość akcji BOŚ). W 2020 roku wydatki inwestycyjne wyniosły 76.776,60 i przeznaczone były na zakup zestawu komputerowego oraz modernizację sanitariatów w siedzibie Funduszu.

11. AKCJE I UDZIAŁY

Na koniec 2020 roku Fundusz posiadał akcje i udziały w trzech Spółkach: Agencji Rozwoju Regionalnego S.A. w Zielonej Górze - 88 akcji (o wartości nominalnej 1.000 zł za 1 szt.), Lubuskim Funduszu Poręczeń Kredytowych sp. z o.o. w Zielonej Górze - 130 udziałów (o wartości nominalnej 10.000 zł za 1 szt.) oraz Banku Ochrony Środowiska S.A. - 22.185 akcji (o wartości nominalnej 10 zł za 1 szt.).

Wartość nabycia posiadanych przez Fundusz akcji i udziałów wynosiła ogółem 2.111.270 zł. W związku z dalszym spadkiem wartości akcji Banku Ochrony Środowiska S.A., w bieżącym roku obrotowym dokonano odpisu aktualizującego (zmniejszenia) z tytułu utraty wartości w wysokości 28.618,65 zł. Dotychczasowa wartość odpisu aktualizującego akcji BOŚ na 31.12.2019 r. wynosi 612.910,00 zł.

12. BILANS ROCZNY I WYNIKI FINANSOWE

Na dzień 31 grudnia 2020 r. suma bilansowa wynosiła **176.093.739,31 zł** i zwiększyła się w stosunku do roku poprzedniego o 11.619.752,01 zł, tj. 7,06% (w roku poprzednim **164.473.987,30 zł**). Aktywa trwałe uległy zmniejszeniu z kwoty **92.215.814,90 zł** do kwoty **88.989.068,95 zł**. (spadek o 3,5%), aktywa obrotowe zwiększyły się z kwoty **72.258.172,40 zł** do kwoty **87.104.670,36 zł** (wzrost o 20,5%). Uzyskano dodatni wynik finansowy w wysokości **3.796.365,73 zł**, co spowodowało zwiększenie funduszu własnego z kwoty **159.207.094,47 zł** do kwoty **163.003.460,20 zł** (wzrost o 2,4%). Fundusz rezerwowy zwiększył się o wynik finansowy roku ubiegłego, tj. o kwotę **184.510,53 zł** i wynosi **5.473.817,33 zł** (wzrost o 3,5%).

Sprawozdanie finansowe za 2020 rok zostało zbadane przez niezależnego biegłego rewidenta i uzyskało w dniu 9 marca 2021 r. opinię pozytywną.

Prezes Zarządu
Mariusz Herbut

TABELE I WYKRESY

TABELA 1. Umowy dofinansowania zawarte w 2020 roku.

Dotacje			
Lp.	Liczba umów	Rodzaj umowy	Kwota pomocy
1	37	Umowa dotacji WF	3 011 206,75
2	124	Dotacja wapnowanie NF/WF	586 668,73
3	698	Dotacja - Moja Woda NF	3 247 095,65
4	2 031	Dotacja-Czyste Powietrze NF	29 796 467,42
5	10	Dotacja-Czyste Powietrze WF	234 400,00
6	262 umowy w tym 10 umów wspólnych	Dotacja -fin.służb ratowniczych NF/WF	3 980 000,00
7			5 020 138,33
8	53	Dotacje na azbest NF/WF	1 018 456,50
9	4	Przekazanie środków WF	766 056,00
Pożyczki			
LP	Umowa numer	Kontrahent - nazwa	Kwota pomocy
1	P20002	Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko- Własnościowa w Szprotawie	145 070,00
2	P20003	Miejski Zakład Gospodarki Komunalnej sp. z o.o. w Nowej Soli	111 000,00
3	P20007	Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko- Własnościowa w Szprotawie	114 500,00
4	P20008	Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko- Własnościowa w Szprotawie	115 800,00
5	P20009	Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko- Własnościowa w Szprotawie	146 000,00
6	P20010	Zakład Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. Międzyrzecz	547 900,00
7	P20013	Szpital Na Wyspie Sp. z o.o. Żary	798 272,69
8	P20001	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych "USKOM" Sp. z o.o. Koźuchów	2 107 237,00
9	P20004	Zakład Usług Wodno - Ściekowych Sp. z o.o. Słubice	864 250,00
10	P20011	INNEKO Sp. z o.o. Gorzów Wlkp.	44 100,00
11	P20012	INNEKO Sp. z o.o. Gorzów Wlkp.	182 308,66
12	P20005	Gmina Bobrowice	2 940 946,15
13	P20006	Gmina Krzeszyce	1 991 106,00
14	30 szt.	Umowy pożyczek z Programu Czyste Powietrze	578 860,57

TABELA 2. Struktura umów zawartych w 2020 roku wg komponentów

Komponent	ogółem		w tym: pożyczki*		w tym: dotacje*	
	liczba umów	kwota dofinansowania	liczba umów	kwota dofinansowania	liczba umów	kwota dofinansowania
Edukacja ekologiczna EE	7	155.321,50	0	0	7	155.321,50
Ochrona przyrody OP	4	324.859,00	0	0	4	324.859,00
Monitoring środowiska MN	3	421.000,00	0	0	3	421.000,00
Nadzwyczajne zagrożenia środowiska NZ	285	11.526.466,58	0	0	285	11.526.466,58
Gospodarka wodna GW	0	0	0	0	0	0
Ochrona wód OW	702	11.150.634,80	4	7.903.539,15	698	3.247.095,65
Ochrona powietrza OA	2079	32.678.270,68	37	2.557.403,26	2042	30.120.867,42
Ochrona powierzchni ziemi i gospodarka odpadami OZ	182	2.091.287,89	2	226.408,66	180	1.864.879,23

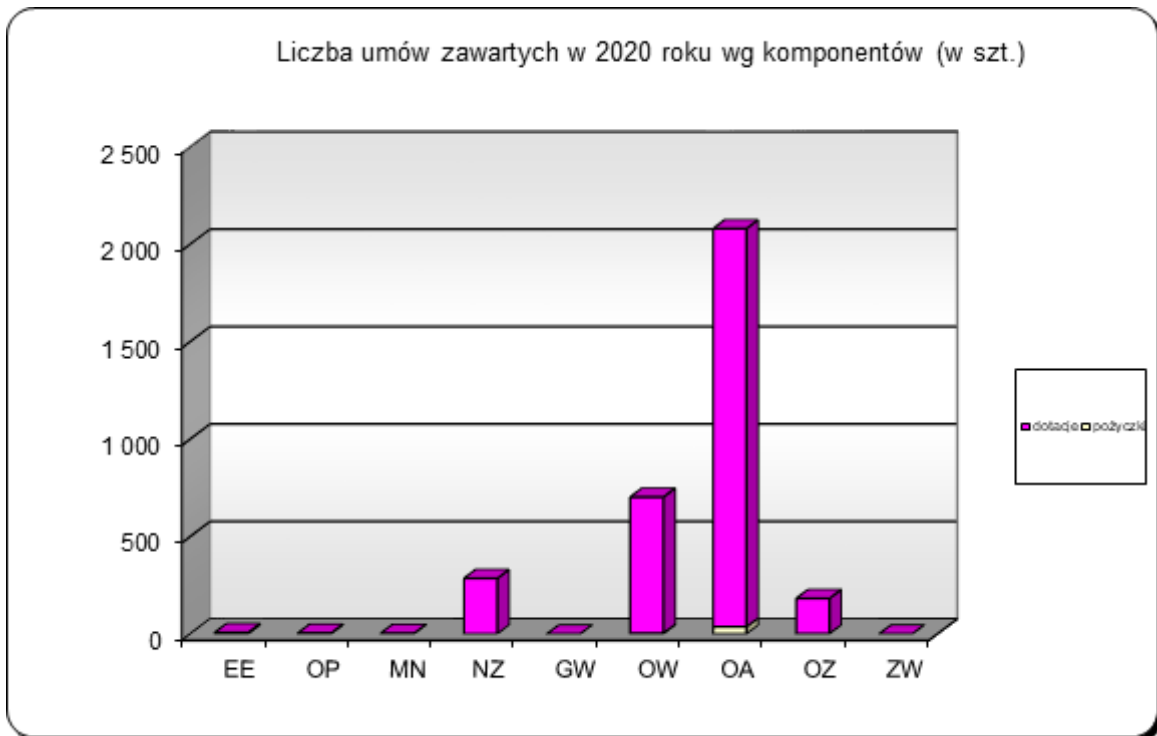
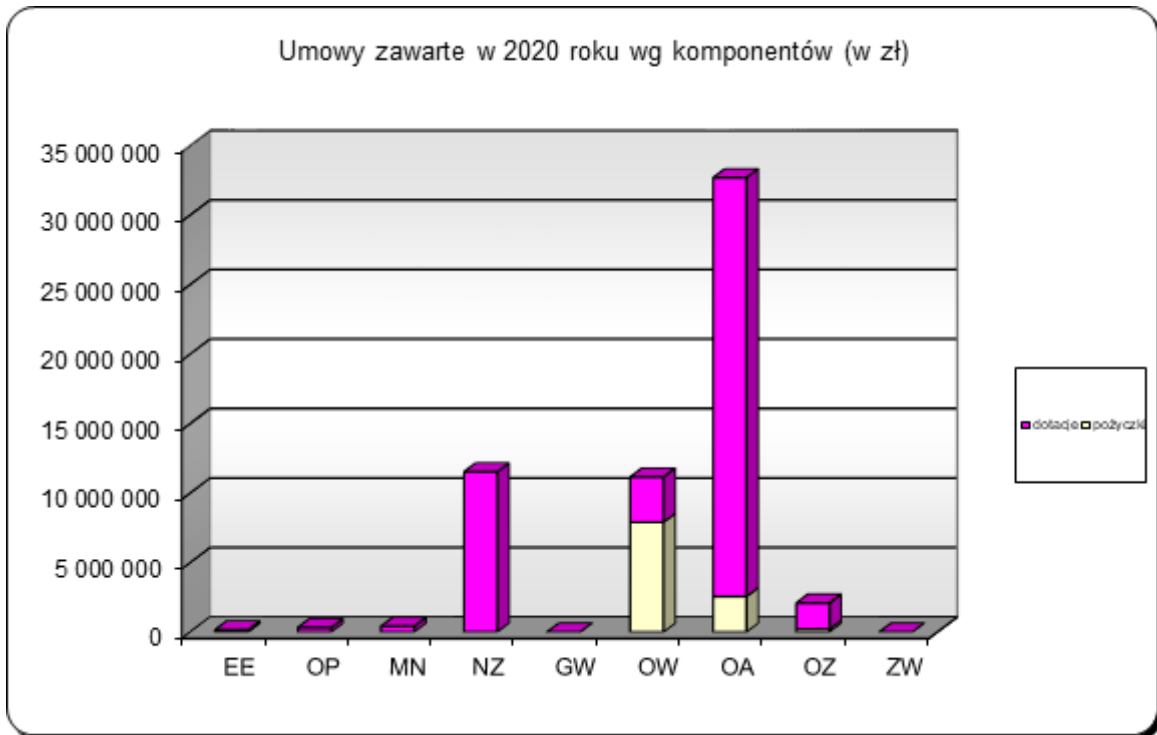

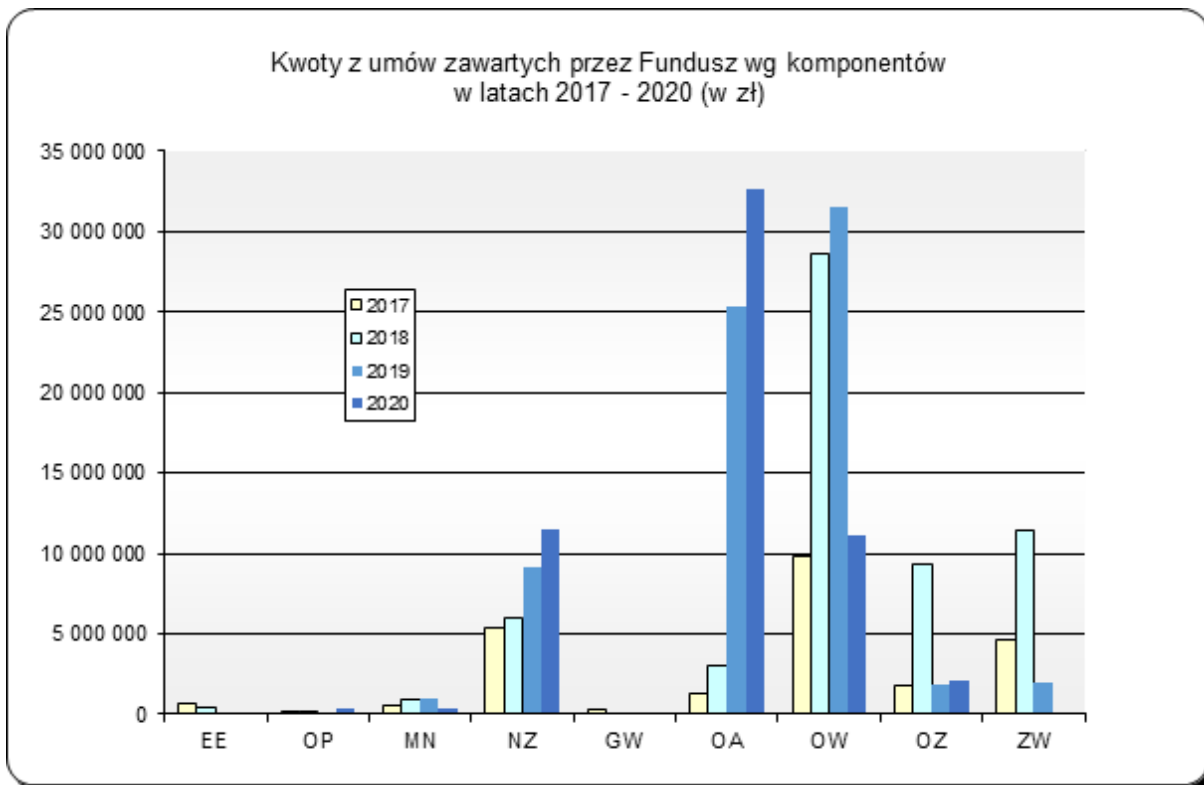
Zaopatrzenie w wodę ZW	0	0	0	0	0	0
RAZEM	3.262	58.347.840,45	43	10.687.351,07	3.219	47.660.489,38

* umowy pożyczek, dotacji ze środków własnych oraz środków udostępnionych ze środków NFOŚiGW

TABELA 2.1. Struktura umów wg komponentów w latach 2017 - 2020

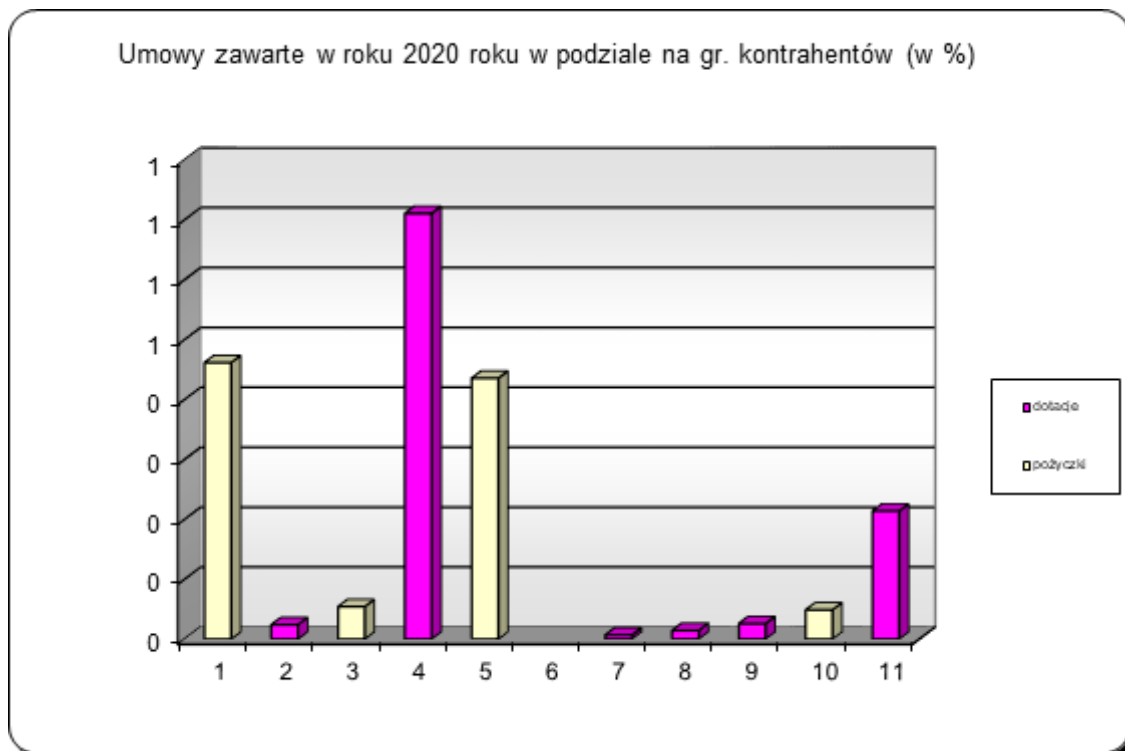
Komponent		2017	2018	2019	2020	Udział 2020/2019
Edukacja ekologiczna	EE	641 044,89	445 248,92	158 176,13	155.321,50	98,20%
Ochrona przyrody	OP	92 325,65	26 999,64	106 568,00	324.859,00	304,84%
Monitoring środowiska	MN	610 047,50	948 786,02	922 748,72	421.000,00	45,62%
Nadzwyczajne zagrożenia środowiska	NZ	5 404 431,81	5 973 669,47	9 140 381,61	11.526.466,58	126,10%
Gospodarka wodna	GW	285 267,75	0,00	0,00	0,00	0,00%
Ochrona powietrza	OA	1 304 718,25	3 057 157,39	25 314 194,57	32.678.270,68	129,09%
Ochrona wód	OW	9 785 195,90	28 650 348,37	31 545 498,00	11.150.634,80	35,35%
Ochrona powierzchni ziemi i gospodarka odpadami	OZ	1 767 456,97	9 278 830,06	1 852 039,02	2.091.287,89	112,92%
Zaopatrzenie w wodę	ZW	4 616 132,00	11 477 133,81	2 008 902,50	0	0,00%
Ogółem		24 506 620,72	59 858 173,68	71 048 508,55	58.347.840,45	82,12%

TABELA 3. Umowy zawarte w roku 2020 w podziale na grupy kontrahentów (w zł)

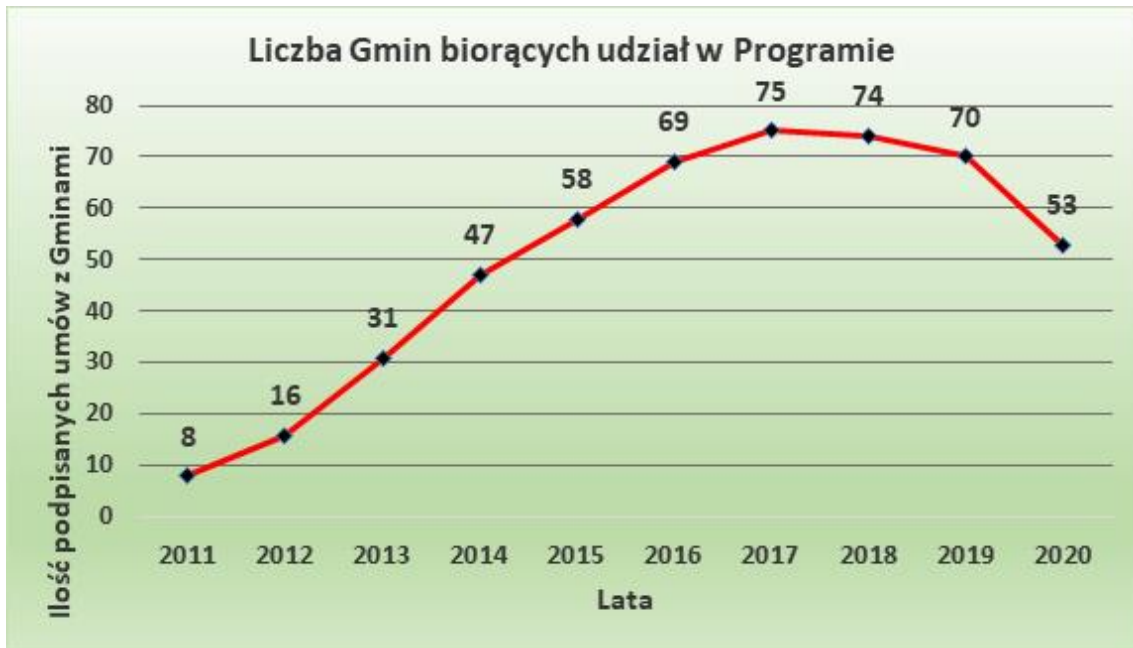
Lp.	Grupa kontrahentów	Forma dofinansowania	Kwota dofinansowania (w zł)	Liczba zawartych umów	udział procentowy w	
					pożyczkach	dotacjach
1	Gminy	pożyczka	4.932.052,15	2	46,15%	
2	Gminy i ich związki	dotacja	1.145.084,50	58		2,4%
3	Osoby fizyczne	pożyczka	578.860,57	30	5,42%	
4	Osoby fizyczne	dotacja	33.864.631,80	2863		71,05%
5	Spółki prawa handlowego	pożyczka	4.655.068,35	7	43,56%	
6	Spółki prawa handlowego	dotacja	221.136,00	3		0,46%
7	Województwo Lubuskie i jedn. Podległe	dotacja	321.035,00	4		0,67%
8	Wojewoda i jedn. podległe	dotacja	690.000,00	3		1,45%
9	Inne jednostki budżetowe i powiaty	dotacja	1.232.484,25	18		2,59
10	Inne organizacje i stowarzyszenia	dotacja	10.121.259,83	269		21,24%
11	Pozostałe	dotacja	64.858,00	1		0,14%
12	Spółdzielnie Mieszkaniowe	pożyczka	521.370,00	4	4,87%	
RAZEM		dotacja	47.660.489,38	3219		100%
		pożyczka	10.687.351,07	43	100%	
OGÓLEM			58.347.840,45			

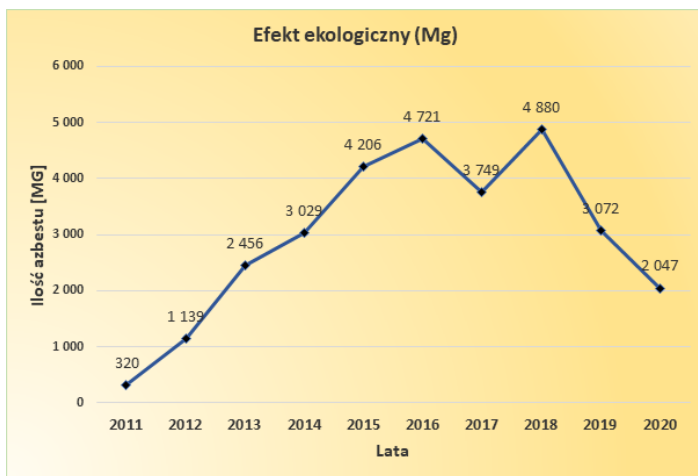
TABELA 4. Program usuwania azbestu

Lp	Kontrahent - nazwa	Kwota pomocy [zł]	Kwota pomocy NFOŚiGW [zł]	Kwota pomocy WFOŚiGW [zł]
1	Gmina Świebodzin	35 323,13	17 661,56	17 661,57
2	Gmina Małomice	62 200,18	31 100,09	31 100,09
3	Gmina Nowogród Bobrzański	4 708,90	2 354,45	2 354,45
4	Gmina Nowe Miasteczko	17 747,80	8 873,90	8 873,90
5	Gmina Sulechów	15 283,10	7 641,55	7 641,55
6	Gmina Szprotawa	15 505,00	7 752,50	7 752,50
7	Gmina Bobrowice	1 016,40	508,20	508,20
8	Gmina Bojadła	9 395,77	4 697,88	4 697,89
9	Gmina Bledzew	14 414,40	7 207,20	7 207,20
10	Gmina Krzeszyce	38 160,50	19 080,25	19 080,25
11	Gmina Dobiegniew	42 086,35	21 043,17	21 043,18
12	Gmina Bogdaniec	44 194,00	22 097,00	22 097,00
13	Gmina Stare Kurowo	21 727,20	10 863,60	10 863,60
14	Gmina Babimost	9 027,20	4 513,60	4 513,60
15	Gmina Szlichtyngowa	8 514,98	4 257,49	4 257,49
16	Gmina Nowa Sól	16 359,00	8 179,50	8 179,50
17	Gmina Siedlisko	5 308,35	2 654,17	2 654,18
18	Gmina Otyń	99 568,75	49 784,37	49 784,38
19	Miasto Zielona Góra	17 256,80	8 628,40	8 628,40
20	Gmina Świdnica	11 916,80	5 958,40	5 958,40
21	Gmina Torzym	33 458,01	16 729,00	16 729,01
22	Gmina Kargowa	50 981,93	25 490,96	25 490,97
23	Gmina Kozuchów	46 898,03	23 449,01	23 449,02
24	Gmina Górzycza	7 492,71	3 746,35	3 746,36
25	Gmina Ślubice	11 933,32	5 966,66	5 966,66
26	Gmina Skwierzyzna	7 250,95	3 625,47	3 625,48
27	Gmina Cybinka	23 612,14	11 806,07	11 806,07
28	Gmina Brzeźnica	12 724,34	6 362,17	6 362,17
29	Gmina Sulęcín	8 775,90	4 387,95	4 387,95
30	Gmina Strzelce Krajeńskie	46 602,23	23 301,11	23 301,12
31	Gmina Zwierzyn	14 007,22	7 003,61	7 003,61
32	Gmina Bytnica	15 402,41	7 701,20	7 701,21
33	Gmina Dąbie	9 660,00	4 830,00	4 830,00
34	Gmina Maszewo	4 847,85	2 423,92	2 423,93
35	Gmina Zbąszynek	4 023,22	2 011,61	2 011,61
36	Gmina Iłowa	24 364,00	12 182,00	12 182,00
37	Gmina Szczaniec	25 093,37	12 546,68	12 546,69
38	Gmina Wymiarki	18 606,00	9 303,00	9 303,00
39	Gmina Santok	16 896,16	8 448,08	8 448,08
40	Gmina Gubin	13 489,00	6 744,50	6 744,50
41	Miasto Gorzów Wlkp.	29 501,22	14 750,61	14 750,61
42	Gmina Żary o statusie miejskim	3 113,60	1 556,80	1 556,80
43	Gmina Brody	9 790,20	4 895,10	4 895,10
44	Gmina Żary	11 190,97	5 595,48	5 595,49
45	Gmina Drezdenko	16 070,00	8 035,00	8 035,00
46	Gmina Skąpe	9 566,42	4 783,21	4 783,21
47	Gmina Przytoczna	1 909,60	954,80	954,80
48	Gmina Trzebiechów	5 398,00	2 699,00	2 699,00
49	Gmina Kłodawa	7 683,20	3 841,60	3 841,60
50	Gmina Krosno Odrzańskie	7 342,54	3 671,27	3 671,27
51	Gmina Żagań	14 626,50	7 313,25	7 313,25
52	Gmina Lubiszyn	11 110,85	5 555,42	5 555,43
53	Gmina Tuplice	5 320,00	2 660,00	2 660,00
	Łącznie	1 018 456,50	509 228,17	509 228,33

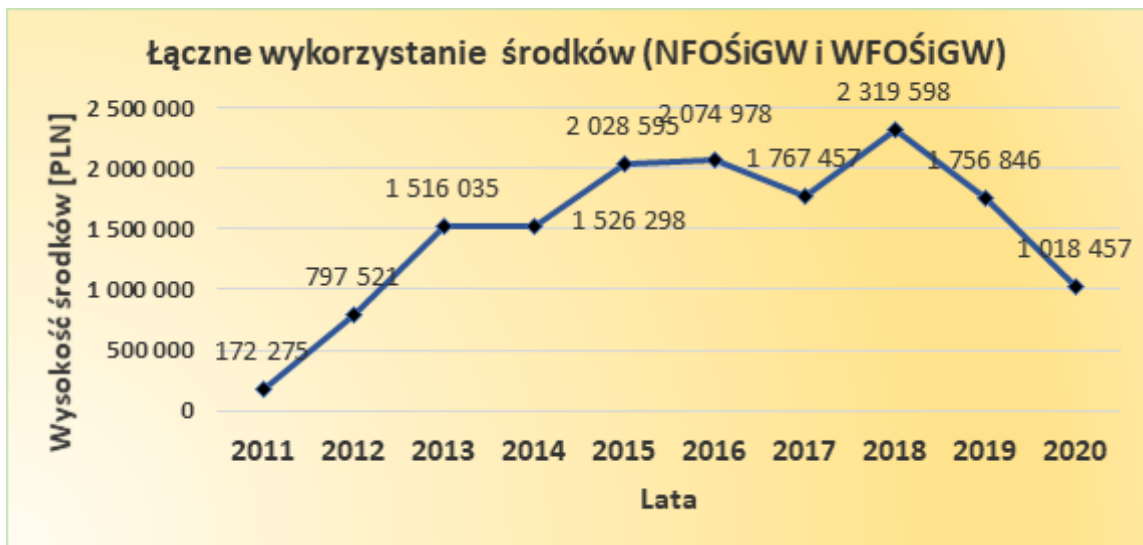
Wykres 1

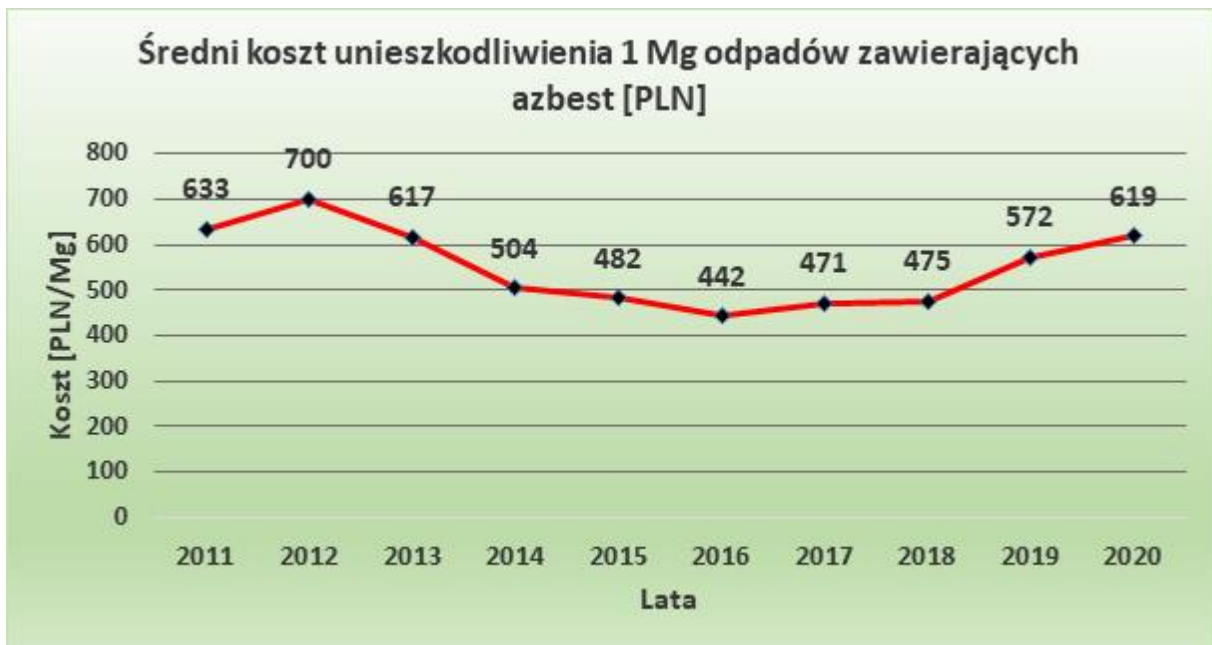
Wykres 2

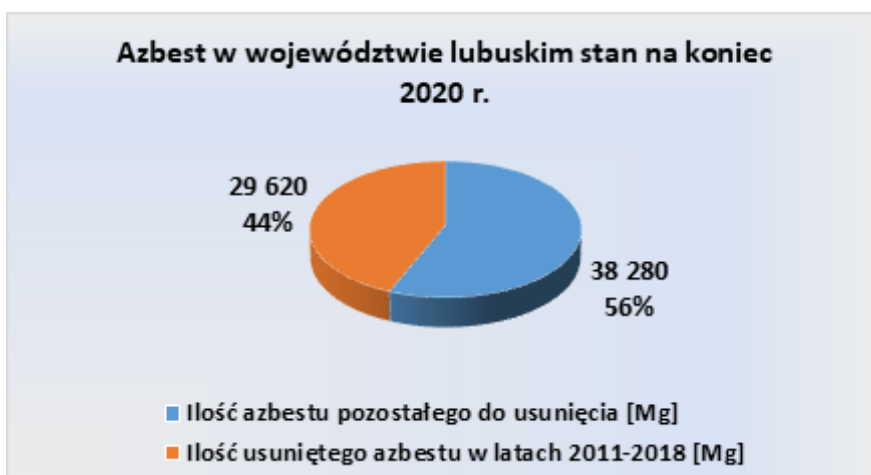
Wykres 3

Wykres 4

Wykres 5

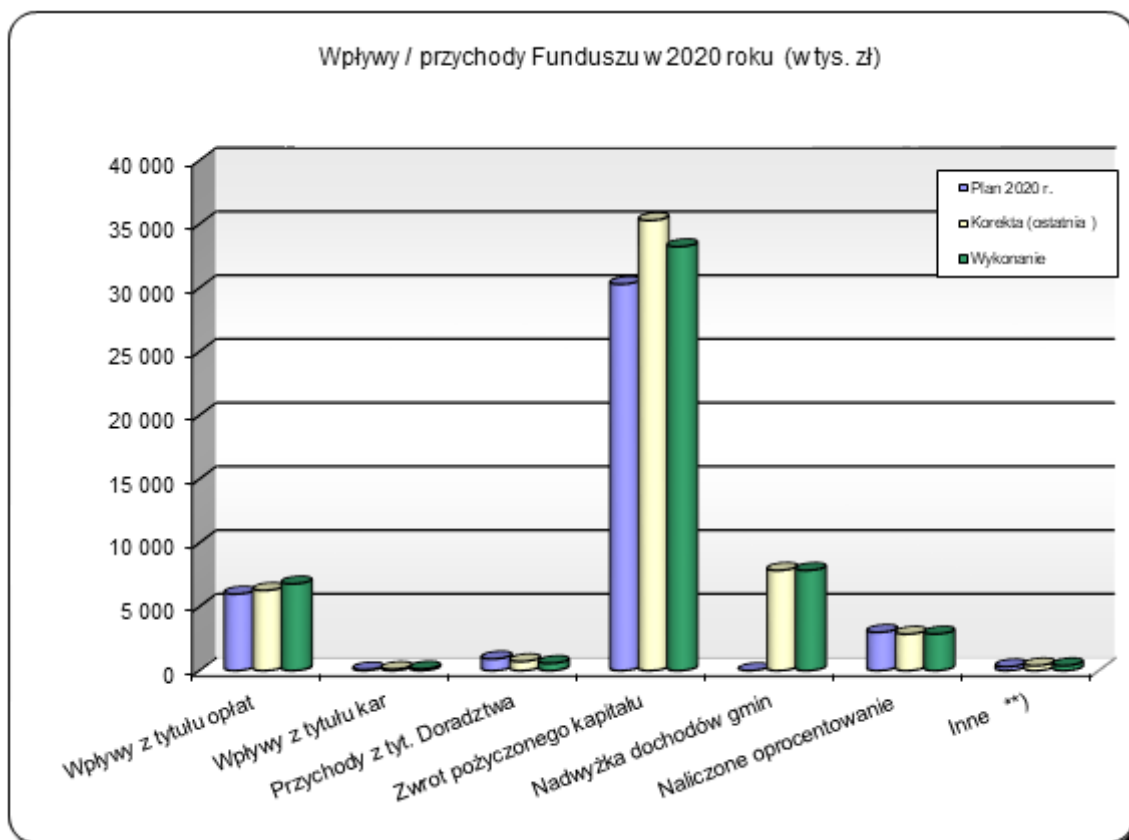

TABELA 5. Wpływy* / przychody Funduszu w 2020 roku (w tys. zł)

Wyszczególnienie	Plan 2020 r.	Korekta (ostatnia)	Wykonanie	% wykonania
Wpływy z tytułu opłat	6 000	6 285	6 798	108,2%
Wpływy z tytułu kar administracyjnych	60	102	128	125,5%
Przychody z tyt. doradztwa energetycznego	914	711	566	79,6%
Zwrot pożyczonego kapitału	30 300	35 300	33 246	94,2%
Nadwyżka dochodów gmin z tyt. opłat za korzystanie ze środowiska	0	7 856	7 856	100,0%
Naliczone oprocentowanie od pożyczek, odsetki za zwłokę	3 000	2 859	2 870	100,4%
Inne **)	300	382	383	100,3%
RAZEM	40 574	53 495	51 847	96,9%

*) bez środków udostępnionych w ramach podpisanych umów z NFOŚiGW

**) odsetki od lokat, obligacji, pozostałe przychody

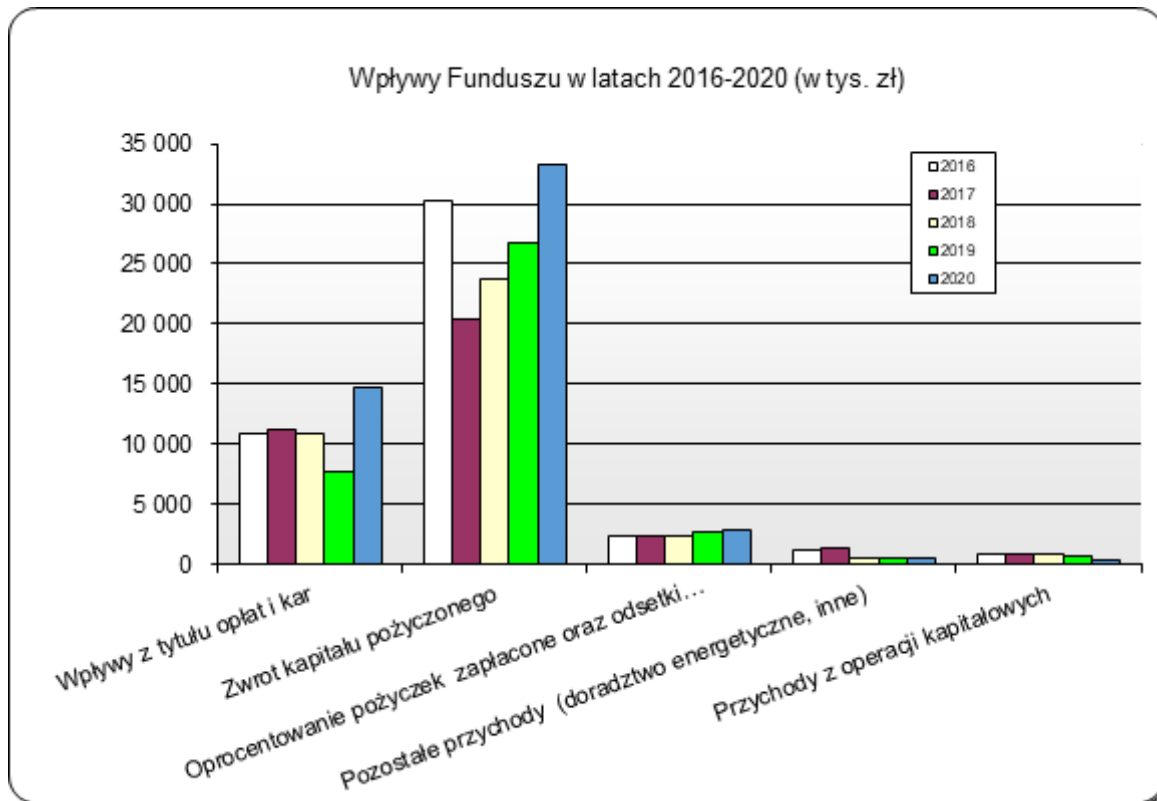

TABELA 6. Wpływy Funduszu w latach 2016-2020 (w tys. zł)*

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	2019	2020	Wskaźnik 2020/2019
Wpływy z tytułu opłat i kar, nadwyżka dochodów gmin z tytułu opłat i kar	10 894	11 251	10 856	7 725	14 782	191,4%
Zwrot kapitału pożyczonego	30 242	20 473	23 772	26 823	33 246	123,9%
Oprocentowanie pożyczek zapłacone oraz odsetki za zwłokę	2 424	2 379	2 377	2 784	2 891	103,8%
Pozostałe przychody (doradztwo energetyczne, inne)	1 221	1 414	499	491	567	115,5%
Przychody z operacji kapitałowych	879	826	858	654	382	58,4%
RAZEM	45 660	36 343	38 362	38 477	51 868	134,8%

* bez środków udostępnionych w ramach podpisanych umów z NFOŚiGW

TABELA 7. Wydatki / koszty Funduszu w 2020 roku (w tys. zł)

Wyszczególnienie	Plan na 2020 rok	Korekta planu (ostatnia)	Wykonanie	Struktura wydatków
Wyływ pożyczek	50 000	28 000	22 515	60,2%
Wyływ dotacji i przekazania środków dla PJB	7 590	10 380	9 336	25,0%
Inne ustawowe*	410	410	221	0,6%
Umorzenia	0	0	0	0,0%
Wydatki inwestycyjne	914	800	77	0,2%
Koszty utrzymania organów i Biura oraz pozostałe koszty operacyjne i finansowe	6 403	5 720	5 248	14,0%
RAZEM	65 317	45 310	37 397	100,0%

* dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych

